

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj

Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

NAGYBOLDOGASSZONY

Irta: Faragó Vilmos, (Aninoasa-Aninósa)

A Boldogságos Szűz tisztelete egykor a kereszténység legnépszerűbb ünnepe volt. Nagyboldogasszony ünnepe valószínűleg a legrégebbi Mária-ünnep. Nekünk különösen kedves ez az ünnep, oly sok kedves szál fűz a Szűzanyához, benne a legjobb édesanyát, az anyaság példaképét tiszteljük és szeretjük. A szabotai zsinat már 1092-ben a megünnepelt ünnepek között sorolja fel a „Nagyasszony” napját. Ezen az ünnepen a tradíció évszázadai suhogtak körülöttünk, hogy szentegyházunk fénye és illata rászóródjék életünkre, felújítson minden öröme és elcsitüljön bennünk egy pillanatra minden panasz, fájdalom és keserűség a Nagyasszony simogató kezének érintésétől.

Olyan széthulló, olyan zavaros ez a mi életünk. Kifeszülnek benne a jószándékok tervei, hogy csak tervek maradjanak örökké. Azt gondoljuk, hogy a hiűtlenség az örök Igazsághoz, Istenhez megteremtheti számunkra a részlet-igazság nyugodt birtoklását és általa az életünkbe kínos nyugtalanságot szakítunk bele. Az Isten tekintete elől megpróbálunk menekülni és égő érzéseink csalóka-sátorába bujunk el a vád és lelkiismeret üldözése elől. Elméleteket eszelünk ki, amik reszketnek és összedülnek már a holnap előtt, örömiünkől születik meg a kinyúló, bizakodásunkból a kétségünk vigasztalódásunkból az elhagyatottságunk. Ránkzuhan a magányosság. El akarunk futni, menekülni előle de mindenütt utólr. A feledést keressük rá, de minden feledés elégtelen és kevés. Kinyulunk a gyöngédség, az aggodás, a gondoskodás simogató vigasztalása felé, de minden gyöngédség, minden szálalom mélyén észrevesszük a számító gondot és a jövőt néző igényt. És azután ilyenkor elsodródunk kedvetlen hangulataink örvényein. Beleilleszkedünk a változhatatlanba és elkopatjuk a felfelétörékvés ihleteit bennünk, vagy megtörünk végleg és lesz a lelkiünk zengő érc, eltörött ígért.

Jó ilyenkor valakibe belekapaszkodni. Jó tudni, hogy van valaki, akinek édesanyai gondoskodása ráborul a világra. Ráborul az anyák gondjaira, akik zokogva és imádkozva virrasztanak át éjszakákat a messzi idegenben a vörös rémrel harcoló fiaikért. Ráborul a férfiak küzdelmeire, akik egyrészt kint a frontokon nehéz s véres csatákban verejtékeznék egy szebb és jobb Európáért, másrészt itthon a munka frontján győtrődnék emberségesebb jövőért. Ráborul az ifjak és fiatal lányok álmaira, hogy az álmok szépségek és jóvendők maradjassanak és el ne égjenek a vér és hus izzó vágyainak tüzeiben. Ráborul a sajnó emberi szivekre, akiket mellőzés, sikertelenség, félreértés, rosszakarat tett keserűvé, szenvedővé, eleségtetté és meghasonlottá, kétségbeesetté. Jó tudni, hogy ilyen pillanatokban is a Boldogságos Szent Szűz aggodása, szeretete, figyelme és gondja világ és az egyén sorsa felett. És ha sok is a kín, ha sok is a gyötörődés és szenvedés, a megpróbáltatás és küzdelem, ki tudná elsorolni a lelkek mélyén átremegő segítségek számát, ki tudná összegyűjteni a szivekben elhullatott jószágok és áldó, simogató vigasztalások lendítő erejét, ki tudná előszámolni a kegyelem érintéseinek hófehér csodáit, amelyek titkosan élnek, jönnek, hatnak, távoznak, hogy újra jöjjenek és amelyeknek szépséges ajándékozója és szétszórója az, akinek mennybemenetelét ünnepljük, akinek szeme az örökkévalóság távlatait hordozza, aki maga a jószág és szépség, a Nagyboldogasszony.

Az élet eljön néha minden emberhez. A találatnak erre a fenséges és szent pillanatára készülünk kell. Tudunk-e önmagunkra találni, ha egyszer tényleg eljön hozzánk az élet, eljön ezen az életen keresztül ennek az életnek az ura: a Nagyasszony Fia — a Krisztus?!

Minden ember olyan módon reagál az élet érintésére, amilyen a lelke. Vannak emberek, akik külsőleg simák fölényesek, győzők, megnyerők, hízlelők, harmonikusak addig, amíg el nem jön a nagy Választó,

a nagy Rendező, Itélő és Kinyilvánító: a szenvedés, a küzdelem, az inség, a nyomor. Ezeknek érintésére azonban az összeghang összedől s az ember kemény, darabos, lázadó és durva, közönséges és utolsó lesz. Mert nem volt a békesség gyökere a szívében. Viszont vannak emberek, akikben a darabos külső gyémánt-lelket takar, és harmóniájuk a végtelenségből táplálkozik. És jöhetnek viharok, renget és omolhat minden, a

lelkük sziládsága és jósága össze nem dől, mert az örökkévalóságból nőtt ki és ebbe ér.

Az emberi lét tragikus mélységei és az isteni szándék és akarat alkotó, kibontó, megmagyarázó és nyugtató, megoldó és világító magasságaiból, ötvözetéből és alázatosságából születhetik csak meg a felült élet békéje és harmóniája az egyénben és az egyén körül a társadalomban és csak ebben ígér és hoz békét, boldogságot és megnyugvást a jövő... A Krisztust-hordozó jövő! Nagyboldogasszony napján ezt kérjük, ezért fohászkozunk, hogy imádkozza ki, hozza a kegyelmet a legjobb édesanya, Boldogasszony Mária!

A Földközi tenger legnagyobb légi és tengeri csatája

Hivatalos jelentések alapján beszámoltunk arról, hogy a Földközi tengeren szerdán hajnalban nagy tengeri ütközet kezdődött. A tengeri csata eddigi eredményéről — a Rador római jelentése szerint — az olasz haderő főhadiszállása most a következő jelentést adta ki: Augusztus 11-én hajnalban a Földközi tenger nyugati részén az olasz tengeralattjárók és felderítő repülőgépek egy ellenséges hajókaravánt vettek észre, amely Gibraltárból kiindulva kelet felé hajózott.

A hajókaraván több mint husz szállító gőzből állt, amelyek három sorhajó, négy repülőgépanyahajó, számos cirkáló, több torpedóromboló és más kisebb egység kíséretében haladtak.

Az olasz és német tengerészeti, valamint légi egységek szoros együttműködésben még augusztus 11-én hajnalban megtámadták az ellenséges hajókaravánt. A tengeralattjárók, a gyorsnaszádok, a bombázó és zuhanbombázó repülőgépek, a torpedóvető repülőgépek és vadász kötelékek több hullámban intéztek támadást és a hajókaraván több egységét az élénk légháritó tevékenység és az ellenséges vadászgépek erős

védekezés ellenére megtorpedoztak vagy bombákkal elsüllyesztették. A csata során az ellenségnek a következő eseményeket okozták.

Az olasz haditengerészet egységei elsüllyesztettek egy cirkálót és három hajót, a légierő egységei egy cirkálót, egy torpedórombolót és három hajót, a német tengeri és légi egységek pedig négy hajót és az Eagle repülőgépanyahajót süllyesztettek el.

Számos szállítóhajót és hadihajót, köztük egy cirkálót és két repülőgépanyahajót olyan súlyosan megrongáltak, hogy elsüllyedésük valószínű. A rendkívül súlyos légiharcokban az olasz repülőgépek, akik fölényben voltak, harminckét ellenséges gépet lefűtek. Tizenhárom olasz repülőgépet nem tért vissza támaszpontjára, sok olasz repülőgépet pedig halottakkal és sebesültekkel érkezett vissza. A kísérő hajók legtöbbje az olasz és német repülőgépek bombázóira elől menekült, visszafordult Gibraltár kikötőjébe. A hajókaraván kisebb része megkísérli, hogy Máltába jusson. Ezeket a hajókat a német és olasz repülőgépek állandóan támadják.

Kilenc kereskedelmi és négy hadihajó süllyedt el eddig

Berlinből jelenti a Rador, hogy a földközitengeri nagy csata eddigi eredményéről a német vezéri főhadiszállás is kiadta jelentését. Eszerint az angolok az erősen szorongatott egyiptomi haderejük megerősítésére huszonegy tankhajóból és szállítóhajóból álló hajókaravánt indítottak utnak valószínűleg Alexandriába. A karavánt három csatahajó, négy repülőgépanyahajó és számos cirkáló és torpedóromboló védte. A negyvenhat hajóból álló hajókaravánt a Földközi-tenger nyugati részén az erős légháritó tüzérége és az erős ellenséges vadász kötelékek ellenére még augusztus 11-én megtámadták az olasz és német egységek.

A Eagle repülőgépanyahajó elsüllyesztése óta eddig kilenc nagy kereskedelmi hajót süllyesztettek el 90.000 tonna ürtartalommal.

A megrongált hajó visszatért a gibraltári kikötőbe. A Wasp amerikai repülőgépanyahajó hat bombatá-

lat következtében kigyulladt és megkísérli, hogy bejusson a máltai kikötőbe.

Megrongáltak még három cirkálót és hat nagy szállítóhajót, valamint egy tankhajót összesen 51.000 tonna ürtartalommal.

A hajókaravánt szétverték. A kísérőhajók legnagyobb része nyugat felé menekült, míg a többi Máltá kikötőjébe akar eljutni. A csata még folyik. Ujabb nagy sikerek várhatók.

A Wasp repülőgépanyahajó modern egység. A hadihajót 1933-ban építették és 24.100 tonnás. A fedélzeten harminchárom repülőgépet van. A hajó építési költségei 20,7 millió dollárt tettek ki. A hajón nyolc 12,7 cm. légháritó ágyú és tizenhat 2,8 cm. négyszeres gyorstűzelő légháritó ágyú van.

A Fourious régebben nagy cirkáló volt. 1916-ban bocsátották vízre és 22.450 tonnás. Fedélzetén 1200 főnyi legénység és harminchat repülőgépet van.

Ezer kilós bombák az angol hajók ellen

A Stefanij iroda részleteket közöl a Földközi-tengeren lefolyt nagy tengeri és légi csatáról. Az angolok mindenáron igyekeztek élelmiszert szállítani Malta szigetére. Utoljára június utolsó napjaiban tettek kísérletet, hogy Máltába jussanak, de az a kísérletük nem eghiusult. Most a Szicíliai csatornán át akartak eljutni Malta szigetére. A britek ezt a hajókaravánt a legerősebb védelem alatt indították utnak.

Olasz repülőgépek vették észre először a karavánt és ekkor nyomban megtörtént minden intézkedés,

hogy a utját ellenőrizzék.

Augusztus tizenegyedikén egy olasz tengeralattjáró intézett elsőnek támadást a karaván ellen. Két torpedót lőtt ki egy ellenséges hajóra. Később egy német tengeralattjáró jelent meg és elsüllyesztette az Eagle angol repülőhordozó hajót.

A hajókaraván ekkor több részre szakadt és úgy folytatta utját kelet felé. Este német bombázók és

torpedóvető gépek jelentek meg és újabb támadást intéztek az angol hajók ellen.

Ezer kilős bombák eltaláltak egy másik repülőhordozó hajót.

A több szállító hajót, valamint a hadihajókat is. Egy ellenséges hadihajót sikerült felgyújtani.

Augusztus tizenkettedikén angol repülőgépek a tengelyhatalmak támaszpontjai ellen irányult támadásokkal igyekeztek a figyelmet a hajókaravánról elterelni, de ez nem sikerült, mert

a német és olasz gépek az ellenség nyomában maradtak.

Az angol hajók ekkor mintegy ötven mérföldre voltak Algirtól. A karaván Gibraltár elhagyása alkalmával huszonegy kereskedelmi hajóból állott és ezt három csatahajó, négy repülőhordozó hajó, két nehézcirkáló és több tucat torpedóromboló, kisebb cirkáló, valamint aknakereső hajó kísérte.

Az olaszok is támadásra indultak és elsüllyesztettek két kereskedelmi hajót, egy rombolót pedig légi torpedóval semmisítették meg. Egy csatahajó, három kis cirkáló, egy romboló és tehergőzös megrongálódott.

A győzelem hatása Olaszországban

Rómából jelenti a Rador: A földközi-tengeri ütközet eddigi eredményeiről beszámoló olasz hadijelentés Olaszországban rendkívül mély benyomást keltett.

Az olasz és német tengeri és légi haderő példás együttműködésben a jelenlegi tengeri háboru egyik legnagyobb győzelmét aratta.

Római illetékes körök az újabb és katasztrófális brit vereségben annak a ténynek ragyogó bizonyítékát látják, hogy a Földközi-tenger ma már a tengelyhatal-

dott. Az ellenséges repülőekkel vívott harcokban ezen a napon

tizenhét gépet lőttek le.

Délután újabb olasz légi kötelék érkezett a csata színhelyére Sardinia irányából és elsüllyesztett egy kereskedelmi hajót. A veszteségek és állandóan ismétlődő támadások miatt több ellenséges hajó visszafordult, néhány pedig folytatta útját a Szicíliai csatorna felé. Itt érte az ellenséget a negyedik támadás. A repülőök telibe találtak egy hajót, mely nyomban felrobbant és levegőbe röpült.

Három másik gőzös megrongálódott. Egy cirkáló elsüllyedt. A repülőök légi harcban nyolc ellenséges gépet lőttek le.

Ugyanitt a németek két hatalmas támadást intéztek a hajókaraván ellen. Az elsőnél több telitalálat ért egy cirkálót és két kereskedelmi hajót. A második támadásnál elsüllyesztettek négy tehergőzöst, négy másikat megrongáltak és két torpedórombolót is súlyos sérülések érték. Légi harcban összesen harminckét ellenséges gép, pusztult el, míg az olaszok összes vesztesége tizenhárom repülőgép volt.

mak ellenőrzése alatt áll. Eme körök véleménye szerint a Földközi-tengeri nagy sikerek nagy kihatással lesznek az afrikai front tisztázására is.

ELSÜYEDT BRIT ROMBOLÓ

Madridból jelenti a Rador: Gibraltárból érkezett jelentés szerint a Wrestler nevű angol torpedórombolót, amely a Földközi-tengeren haladó hajókaravánt kísérte, elsüllyesztették.

A Kaukázusban bekerítettek és megsemmisítettek több szovjet seregrészt

A német vezéri főhadiszállásnak pár éken délben kiadott legújabb hivatalos jelentése szerint a keleti harctéren a Kaukázusban az ellenség kemény ellentállást tanúsít, hogy visszavonulását fedezze. A német csapatok egyes ellenséges seregrészeket bekerítettek és megsemmisítettek.

A német repülőök hatásosan bombázták a Fekete-tengeri kikötőket, egy német gyorsnaszád Tuapse-nál elsüllyesztett egy négyezer tonnás bolsevista szállító hajót.

A Voronnesz-szakaszon az ellenség támadásai meghiusultak. Itt ötven bolsevista páncélosot a németek megsemmisítettek.

Rzew körül különösen erősek voltak a szovjet csapatok támadásai, de a német csapatoknak sikerült helyenként ellentámadással a vörösök tervezett előnyomulását megállásra kényszeríteni. Hetven ellenséges páncélosot megsemmisítettek.

Az Ilmen-tótól délkeletre és a Volchov-szakaszon

Senki sem tudja: hol és mikor

Berlinből jelenti a Rador: A Fekete-tengeren és a Kaspi-tenger közötti vidéken a német előnyomulás gyors ütemben folyik. Berlinben nagy érdeklődéssel kísérik az angol sajtónak a szovjetországi katonai helyzetre vonatkozó fejtegetéseit. Mint Londonban megállapították a jelenlegi kaukázusi helyzet befolyásolja az angol és amerikai csapatok állásait is. A szövetségesek táborában a helyzetet kifejezetten realizmussal ítélik meg. Rámutatnak arra, hogy a német csapatok

egyidejűleg kettős taktikát használnak:

a tavaly nyári módszert s egy új módszert, melyet az idén kezdtek alkalmazni. Ilyenformán megmagyarázható, miért használja a német hadvezetőség ugyanabban a csatában a bekerítés taktikáját s ezzel egyidejűleg a nagyarányú, széles fronton való előretörés módszerét, mélyen benyomulva a szovjet állásokba.

Elkeseredett bolsevista támadások

A német véderő főparancsnoksága jelenti, hogy a bolsevisták augusztus tizenegyediké óta elkeseredetten támadnak a Voronnesz-szakaszon, hogy a kaukázusi hadműveleteket befolyásolják. Ezen harcok közben

egy ellenséges hadosztály teljesen elpusztult.

A front egyik szakaszán tizenegy ellenséges páncélosot semmisítették meg. Egy másik csoport tíz bolsevista páncélosot tett használhatatlanná, hét pedig aknára szaladt és annyira megrongálódott, hogy megálltak. Ezen a szakaszon az ellenségnek egyik helyen siker-

a német csapatok szintén visszautasították az ellenség támadásait.

A Kola-öbölben a német repülőök hatásos támadásokat intéztek hadifőnökségű célpontok ellen.

A Finn-öbölben hat bolsevista repülőgépet lelőttek. A bolsevisták a keleti fronton tegnap összesen százhuszonöt repülőgépet veszítettek, nyolc német gép nem tért vissza.

A Földközi-tengeren német és olasz harci egységek csaknem teljesen megsemmisítettek egy ellenséges hajókaravánt.

Angol repülőök északnyugati Németország partvidéke ellen intéztek támadást.

Német repülőök Anglia déli partvidékén dobtak le bombákat, amelyek nagy rombolásokat okoztak. A partokhoz közel egy angol torpedórombolót telitalálatlal elsüllyesztettek.

Az elmúlt éjjel a német repülőök Norwich városát bombázták és több nagy tüzet okoztak.

Áll meg a német előnyomulás

Ennek az összetett módszernek eredményeképpen a Szovjet állandó visszavonulásra kényszerül, hogy elkerülje a túlzott veszteségeket.

Ez a német taktika oly fényesen bevált, — állapítják meg Londonban — hogy senki sem tudja, mikor és hol áll meg majd a német előnyomulás.

ANGLIA ELISMERI A NÉMET SIKEREKET

Rómából jelenti a Rador: A londoni rádió nem titkolja aggodalmát a Sztalingrad és Kaukázus elleni kettős német offenzívával kapcsolatban és elismeri, hogy a német és szövetséges erők új sikereket arattak. Hastings, a hivatalos hírmagyarázó a londoni rádióban kijelentette, hogy a háboru jelenlegi szakasza „kétségtelenül a legválságosabb Anglia és szövetségesei számára” és hozzáfűzte, hogy „a tengely a Kaukázusban óriási sikereket ért el”.

ANGLIÁBAN IDEGESEK

Londoni jelenségek szerint a brit lapok moszkvai jelentések alapján bismerik, hogy a Don-kenyáron a bolsevistáknak vissza kellett vonulniuk. Aggódva állapítják meg, hogy a németek állandóan erősítéseket kapnak és a nyomás egyre erősödik. A Kaukázusban — írják a londoni újságok — a bolsevisták helyzete nagyon szomorú.

HA AKARNÁ SE SEGÍTHETNE ANGLIA A SZOVJETET

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A szovjet hadsereg kényes helyzetével foglalkozva, a Daily Mail a többi között a következőket írja:

— Nagyon kevésbé valószínű, hogy a szövetségesek csapatokat küldhessenek a Kaukázus felé hátráló szovjet hadseregek, mert

az indiai és egyiptomi helyzet miatt mozgásképtelen.

Minden olyan kísérlet, amely a Kaukázusban folyó hadműveletekbe való beavatkozásra irányulna, nem egyéb kétségbeesett cselekedetnél.

— A Szovjetunió helyzete a lehető legkényesebb, — folytatja a lap — mert nemcsak a kőolajvidéket veszítik el a bolsevisták, hanem

élelmiszerellátásuk is veszélyeztetve van.

Az elmúlt télen Moszkvában számosan éhen haltak Leningrádban a helyzet még kétségbeesettebb volt.

ÁLLANDÓAN HÁTRÁLNAK A SZOVJETSEREGEK

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: A Times című lapnak a keleti arcvonalra küldött tudósítója azt írja, hogy a déli szakaszon a szovjet csapatok a legválságosabb helyzetbe kerültek,

miután kénytelenek újabb visszavonulásokat végrehajtani a Kaukázus felé. Annak ellenében, hogy a szovjet egységek kétségbeesett ellenállást fejtenek ki, a németeknek sikerült több helyen áttörni a frontot

— fejeződik be a jelentés.

Az Egyesült Államokban nem rózsás a helyzet

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Az Afton Tidningen című lap közlése szerint Weiner Joseph, az amerikai szövetségi élelmiszeri hivatal alnöke bejelentette, hogy a közeli jövőben újabb korlátozásokat léptetnek életbe az élelmiszerellátásban. Megjegyzi a lap, hogy főleg a hal-, banán- és lübbelihiány érezhető. A helyzet, állapítja meg, a szén és kőolajjal való takarékoskodás miatt még súlyosabbá válik.

Ausztráliai államférfiak egymás között

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: Londonból érkezett hírek szerint Hugues volt ausztráliai miniszterelnök a Sajamon-szigetek környékén folyó tengeri csatával kapcsolatban kijelentette, hogy Curtin miniszterelnök és a hadügyminiszter kijelentései hiábavaló erőfeszítés a valódi helyzet ettíktőlására.

FORUM (Arad)

nyáron is nagyfilmeket játszik. Telefon 20-10
Előadások 5, 7-15 és 9-30-kor, Minnapon 3-kor
matiné egységes helyárrakkal

MA

FRANCISKA KINZ, FERDINAND MARIAN
hatalmas filmdrámája

Anyja és leánya

25. sz. híradó

26. sz. híradó

Lángokban álló városnegyedekben harcikocsikkal és golyószórókkal indul rohamra a karhatalom a lázadó tömegek ellen

Indiában teljes a zürzavar, — írják a svéd lapok. A zavargásoknak eddig több, mint három és fél-ezer áldozata van. A Havas—OFI francia hírszolgálati ügynökség rámutat arra, hogy az indiai nagyvárosokban forradalmi állapotok uralkodnak, a pályaudvarokat felgyújtották, a tömeg kövekkel és téglákkal támadja a rendőrséget, Kalkuttában megrohanták a társasgépkocsikat és villamosokat, számos járművet felgyújtottak, a távbeszélő és táviróvezetéseket elvágták. A karhatalom katonai készültséggel vonul fel a tömegek ellen: gépfegyverekkel, golyószórókkal, gázbombákkal, könnyű páncélos harcikocsikkal, gépesített rohamcsapatokkal. Böven folyik a vér, az utcai összetűzések egyre súlyosbodnak, nagyobb arányuak.

Bombayból és Kalkuttából érkezett legújabb jelentések arról számolnak be, hogy a brit hatóságok tehetetlenek a lázadással szemben. Az indusok ellenállása fokról-fokra nő.

Az indiai forrongás legújabb fejleményeit, jelentéseink alapján, a következőkben ismertetjük:

A tüntető tömegek megkísérelték a foglyok kiszabadítását

Bangkokból jelenti a Stefani iroda: Bombayból származó hírek szerint Indiában óráról-órára súlyosodik a helyzet.

a brit hatóságok képtelenek meggátolni a felkelést.

Magyar városában (Elő-India) számos összetűzés történt a tüntetők és a karhatalom között, a rendőrség fegyverét használta, könnyfakasztó gázbombákat dobott a tömegre, majd

könnyű harcikocsikon vonult fel a tüntetők ellen.

Mindkét részről sok a halott és sebesült. A város több negyede, így az angol negyed is, lángokban áll. Az összes közhivatalokat bezárták. Secunderabadban (Hayderabad tartomány) a rendőrök rálöttek a tömegre, mely megkísérelte a fogságba vetett indusok kiszabadítását. A tüntetők három rendőrszert elfogtak és bántalmaztak, meg akarták lincselni őket és csak nagy ügyvel-bajjal tudtak kiszabadulni. Luknovban három hivatal felgyújtottak. La Temali állomásépületét a felkelők felgyújtották.

Ugyanítt az utcai összetűzések során négy ember életét vesztette, sokan megsebesültek. Amraoti városában (Bera, tartományban)

a rendőrség házkutatást tartott az összes gyanús indusok lakásán és tömeges letartóztatásokat eszközölt.

Északamerikai hírforrásból származó hírek alapján a svéd lapok megállapítják, hogy az indiai nagyvárosokban teljes a zürzavar.

Megerősítették azokat a híreket, melyek szerint eddig már több, mint félezer halottja és háromezer sebesültje van a zavargásoknak.

MADRASZBAN FELGYÚJTOTTAK KÉT VASUTÁLLOMÁST

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit rádió közli, hogy az indiai Punában újabb incidensek történtek. Majnem valamennyi üzletet bezártak. A rendőrség rálőtt a tüntetőkre és egy személyt megölt. Kalkuttában a diákok felgyújtottak egy villamost, másokat pedig megtámadtak. Több diákot letartóztattak. Az üzleti negyedben a rendőrség könnyfakasztó gázokat volt kénytelen használni a tömeg feloszlására. Csütörtökön délután Kalkuttában folytatódtak a zavargások, Madraszban a tüntetők felgyújtottak két vasuti állomást. A rendőrség itt is a tömegre lőtt és megölt négy személyt.

Amerika már szemet vetett Indiára

A Német Távirati Iroda közli az angol hírszolgálat jelentését, amely szerint az Indiában levő amerikai csapatok parancsot kaptak, hogy ne avatkozzanak befe az indiai konfliktusba és csak törvényes védelem esetén lépjenek fel határozottan. Ezt a parancsot úgy magyarázzák, hogy az Egyesült Államok remélik, amennyiben az angoloknak ki kell vonulniok Indiából, rátehetik kezüket India gazdaságára és ezért nem kívánatos, hogy az indiai nép és az amerikai csapatok között esetleg véres választóvonal legyen. A parancsnak csak ez lehet a háttere, mert közismert az az amerikai felfogás, amely szerint

a szabadság nem való a Szuec-csatornától keletre levő színes fajoknak.

Drámai menekülés a megtorpedózott angol repülőgépanyahajóról

A Reuter angol hírszolgálati iroda tudósítja az Eagle brit repülőgépanyahajón volt, amikor az angol flottának ezt a büszkeségét elsüllyesztették. Az újságíró most nagy színes cikkben számol be tapasztalatát, írja.

A hajó egyik kabinjában voltam három tiszttel együtt, — írja — amikor egyszerre — délután egy óra volt — két nagy robbanást hallottam. Az egész hajó megrázkódott. Az első pillanatok megröbbenése után az ajtóhoz rohantunk és a fedélzetre szaladtunk.

Ekkor még további két robbanás reszkettette meg a hajó testét. A hajó feloldalra dőlt és a gőz sisterogva tödült ki a tenger hullámába.

Egyszerre csak éreztem, hogy lábam vízben van. Sietve egy létrára másztam és magamra erősítettem

a mentőövet. Ijedten vettem észre, hogy a mentőővben nincs elég levegő.

Hosszas gondolkodásra nem volt idő. A hajó gyorsan süllyed: és a víz mind magasabba emelkedett. Láttam hogy a legénység is készül a hajót elhagyni. Beugrottam a vízbe és igyekeztem miad messzebbre a tenger mélységébe.

Gyors csapásokkal távolodtam a hajótól, melynek esze egyre mélyebbre süllyedt a vízben. Körülöttem mindenféle uszó embereket láttam. Egy gerendát közelébe juttam, melybe több matróz kapaszkodott. Én is felkapaszkodtam rá.

Nem tudom leírni, hogy az alatt a néhány óra alatt, míg egy angol romboló fedélzetére vett, mit éreztem...

Hivatalos cseh közlemény szerint

Az emigráns Benes nemzetének árulója és nincs joga a cseh nép nevében beszélni

Prágából jelenti a Rador: A cseh-morva védnökség-kormányja a következő hivatalos közleményt adta ki: Amikor a német birodalom ellenségeinek a szovjet haderőbe és az afrikai angol csapatokba vetett reménye összeomlott, amikor a hajótér kérdése a német tengeralattjárók hatalmas sikerei következtében az ellenséges hatalmaknál egyre súlyosabb gondot okoz és az angol—amerikai flotta a japánok részéről újabb súlyos vereséget szenvedett, az ellenség kétségbeesésében olyan eszközöket vesz igénybe, amelyekről

azt hiszi, hogy ezekkel a győzelmes német frontok mögött zavart keltethetnek. Ugy ahogyan ez várható volt, az emigráns Benes,

mint nemzeti árulója ismét felszólalt és mint egy nagy és jelentős tény közölte, hogy Eden angol külügyminiszter ünnepélyesen kijelentette, hogy

az angol kormány semmilyen tekintetben nem érzi magára kötelezőnek a müncheni egyezményt.

A hivatalos közlemény ezzel kapcsolatban leszögezi, az emigráns Benesnek nincsen semmi joga arra, hogy a cseh nép nevében nyilatkozzon, mert ezt a jogát politikájának teljes csődjé után történt lemondásával és külföldre való szökésével elvesztette. Benes a külföldön kifejtett és a cseh nép ellen irányuló ellenséges tevékenysége miatt kizárták a cseh nemzeti ta-

Nemcsak nagyobb, de jobb termés is elérhető, ha a vetőmagot

„Ceretan“
SZÁRAZ VAGY NEDVES PAC
alkalmazásával csávózzuk.
Az illetékes kerület Mezőgazdasági Kamrájánál kérjen kifejezetten
„Ceretan-Bayer“-t.

A Ceretan-t a Földművelésügyi minisztérium engedélyezte.

BAYER

nácsból és Hacha dr. államelnök, valamint a cseh-morva védnökség elismert kormányja

a nép első számú közellenségének nyilvánította.

A törvények értelmében felelős kijelentéseket csak Hacha dr. államelnök és az általa kinevezett kormány tehet. A közlény megállapítja, hogy a müncheni egyezmény, amely a volt Csehszlovákia sorsát végleg eldöntötte, Benes katasztrófális politikájának egyenes következménye volt.

A cseh-morva védnökség-kormányja és népe egyszersmindenkorra végzet a londoni emigránsok klikkjének veszedelmes illúzióival

és most a tények egészséges alapján áll. Ezeket a tényeket Hitler vezér 1939 március 16-iki beszédében pontosan lefektette és meghatározta a cseh nép jövőjét.

A közlemény végül kifejezi azt a reményt, hogy az új európai rendet nem az emberek által kötött látszólagos egyezmények teremtik meg, olyan emberek révén, akik még most is a szovjet hadsereg végső győzelméről álmodnak, hanem ezt

a rendet a német fegyverek győzelme teremti meg,

amelyben a cseh nép, mint a birodalom hűséges polgárai törhetetlenül és rendíthetetlenül hisznek.

A legeredményesebb olasz repülőtszít kitüntetése

Rómából jelenti a Rador: Mussolini a légügyi államtitkár jelenlétében tüntette ki a katonai érdemrenddel Hans Joachim Marseille pilótafőhadnagyot, aki az északafrikai harcokban rendkívüli sikereket ért el. A német főhadnagy

egyetlen napon hat ellenséges repülőgépet lőtt le és eddig százegy légi győzelmet aratott.

Ez alkalommal Hitler vezér, a kardokkal díszített tölgyfalombot adományozta neki a vaskereszt lovagkeresztjéhez. A Duce személyesen tüzte a kitüntetést a bátor pilóta mellére és azután szerencsekívánatait fejezte ki.

A német pilóta után a Duce Carlo Buscaglia repülőkapitányt fogadta, aki eddig

hatszot kapta meg az ezüst vitézségi érmet és birtokosa a német vaskeresztnek is. Buscaglia kapitány a jelenlegi háborúban egy torpedóvető repülőraj parancsnoka és

eddig huszonnégy torpedóhajót ért el letalálalatot.

A kapitány elsüllyesztett két nehézcirkálót, két segédcirkálót, egy aknalerakó hajót és öt kereskedelmi hajót összesen 56 000 tona úrtartalommal. Súlyosan megrongált két sorhajót, egy repülőgépanyahajót, hat cirkálót, két torpedórombolót és három kereskedelmi hajót. A kapitány eredményeit eddig egyetlen olasz repülőtszít sem szárnyalta túl. A Duce szerencsekívánatait fejezte ki neki és közölte vele, hogy rendkívüli érdemeiért comandori rangot kapott.

AZ ÚJ TÖRÖK KÜLÜGYMINISZTERT KINEVEZTEK. Ankarából jelenti a Stefani iroda: Az anatóliai török híruygnökség közlése szerint Menemendzsoglu külügyminiszteriumi vezértitkárt, akit legutóbb Isztambul városa képviselőnek megválasztott, török külügyminiszternek kinevezték.

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. Piata Brati nu 3. Telefon: 28-10.
 Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclamu
 hirdetőirodájában, Timisoara-teme 8. Telefon: 17-11.
 Aradon szerkesztő: Babuczay György.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hónap 110.— lej, negyed-
 évre 330.— lej, fél évre 660.— lej, egész évre 1200.— lej.
 Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
 pengő fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
 Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
 fillér. II. tőségoknak, közhivataloknak és köztzemeknek,
 gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
 rendes előfizetési díj kétszerese.

Fiatalok — vakvágányon

Urumbátyát ugyan ki ne ismerné? A felső tiszrek
 körében tenyésztett emberifajta eredeti példányai lassan,
 de biztosan kihaltak. Az életet túlhaladta az idő, silány
 olaszokai azonban főlős számban akadnak. Azt még va-
 lahogy megértette, ha nem is helyeselte a magunkfajta
 egyszerű polgárember, hogy jovialis öregurak, negyvenen
 tul „javahorribeliek” között, társaságban, szinte minde-
 nütt a két Urumbátyám, aki a jessan apadó pénz-
 tárgy ellenére oly peckesen járt, mint akinek legálább
 száz hold a van pondja s a társadalmi ranglétrának
 ugyanakkor a fókán kapaszkodott az utolsó ezresekke is a
 zsebében, amelyre egykor a jómód vagy a családi össze-
 köttetés emelte. Urumbátyám a maga felsőbbse tudá-
 ban saját helyzetét a jölesre és belbecsre, aggyalosan
 ropogtat, minden szót, ha bókolt, mindig kellemes
 volt, ha bírált, mindig őszinte és udvarias. Sérteni is fi-
 nomán tudott, sértődni is fegyelmezetten. Kétségtelenül
 a formáságok rajja volt, de adott a műveltségű fö-
 lényre is. S mindenképpen, nem volt koptafa-egyniség.
 Ahány volt belőle, szinte annyi külön típusnak számított.
 Fonákasági mellett is volt — egyénisége. Utaztatni
 azonban, — megszédült ficsurak, ezek aután teljesen idő-
 szarúitlen jelenségek mai társadalmunkban! — csak a
 post letter el, a megint mást majmolják, a magasan h-
 r-ott orr, a szertartásos községés, az előlelőkódó modor
 erejéig. Egy kis racsolás, egy kis lenene, hogy vagy
 kergetés, a méltóságos parancsokni helyet foglalni,
 — nagy hang góg, komolyan önhittség — és ksz-
 ur-mbátyám, reavivus, anno 1942.
 Hol emek ezek a n-ctok? Hol emek?!

(—mjsz)

A DELI RIRLAP LEGKÖZELEBBI SZÁMA

Nagybajonasszony minapere való tekintettel, melyen a
 nyomtatás emek nem engedélyez, aedán reggel a rendes
 ióban jelenik meg.

— Repüléssel tuntelet ki a Duce. Rómából jeleni
 a Rado. Az olasz jegűzi kantiúkar jeleneseben
 a Duce kintette a Róma—Tódo utvonulat megieit
 savia—Marchetti min azu gép személyzetét. Kit-
 tuntelet kopt az olasz vrodalom apitásának évfor-
 dujón az a szszina? Aszmará telett járt olasz gép
 személyzet es, auey Gopraokát dobott le Olasz-
 Keletre a lakosságának. A Duce látogatást tett
 még a romai egyetem ortopédiai klinikáján, ahol re-
 puloszerencsésülésig kivekészetben szerzett sérülé-
 seivel közleg ántt ál Paradisi Amadeo repülőfőad-
 nagy. A kitüntetési ünnepseg végen Mussolini beszé-
 det intézett a repülőkhöz és dicsőő szavakkal emle-
 kezett meg teljesítményükről.

— Gyászintézkézet. Ciobanu Silviu ügyvéd
 lelkiüdvőse, aki az elmúlt évben augusztus 21-én
 Odessánál hősi halált halt és akie ideiglenesen a tirasp-
 poli hősiok temetőjében temettek el, halálának első
 évfordulója alkalmából holnap, vasárnap délelőt fél-
 tizenkétór a gyárvárosi román székesegyházban
 gyászintézkézet lesz.

— Aradási háladó ünnepi istentisztelet és ur-
 vaországos az evangélikus templomban. Vasárnap,
 augusztus 16-án délelőt 11 órakor a Timisoara-teme-
 svári evangélikus templomban aradási haladó
 ünnepi istentisztelet lesz, urvaországossal. Igt
 hirdet Lányi Pál teológus, urvaorsót osz: Scheffel
 Viktor lelkesz.

— Török újságírók látogatása a keleti arevona-
 lon. Isztambulból jelent a Német Tavirati Iroda: A
 török távirati iroda berljini értesítése szerint a török
 újságírókat a keleti arevonalon tett látogatásuk során
 Hantisch tábornok üdvözölte. A török vendégeket a
 birodalomban, ahonnan a frontra indultak, mindenütt
 nagy szelvényességgel fogadták a hatóságok. A harc-
 téren tett látogatásuk végeztével Mannstein tábornagy
 vendégeiként ebéden vettek részt, melyen megje-
 ntek több német hadtes- és hadosztályparancsnok. Mann-
 stein tábornagy beszédében kiemelte a török had-
 seregben aradó fegyvertesvárs-geget. Az újságírók
 részéről a csoport vezetője válaszolt.

Öt perc kistörténelem

A bajor király személyazonosságának megállapítása

Miksa József bajor király gyakran áruhát öltött,
 szegényes öltözetet vett fel, hogy elvegyülve a nép
 közé megismerje annak bajait és kívánságait. Egy
 ilyen vándorútja alkalmával feltűnt neki, hogy egy kis
 házacska, mely hosszú időn át üresen állt, megint új
 lakókat kapott. Az udvarban egy erőteljes, barátságos
 kinézésű férfi dolgozott. A király odalépett hozzá és
 érdeklődött, honnan jött ide és hogyan folyik élete
 sora. Kérdésére a férfi elmondta, hogy Ebner Mi-
 hálynak hívják, feleségével és gyermekeivel együtt ed-
 die Salzburgban lakott, de ott minden szorgos munká-
 ja és fáradozása ellenére sem tudott boldogulni.

— Elre felkerekedtünk — mondta a férfi — és
 ide költözködtünk Bajorországba. Ugy hallottuk,
 hogy itt jobb az élet és ha valakinek jogos panasza
 van, emehet a királyhoz, az ezért nem hiszem, hogy
 olyan könnyű lenne bejutni hozzá, mint ahogyan azt
 te gondold, barátom; testőrök, lakások és kamarás
 urak veszik körül a királyt és tartóztatják fel az ide-
 gent, aki eleje akar járulni.

— Ez igaz, — mondta a király — Miksa József
 valóban jóra való ember, de azért nem hiszem, hogy
 olyan könnyű lenne bejutni hozzá, mint ahogyan azt
 te gondold, barátom; testőrök, lakások és kamarás
 urak veszik körül a királyt és tartóztatják fel az ide-
 gent, aki eleje akar járulni.

— Ugyan, ne mondj ilyet, azt én job-
 ban tudom, — oktatta ki a salzburgi a királyt —
 nincs arra szükség, hogy az ember maga
 menjen az uralkodó elé, eljön az maga a szegény
 ember házába, éppen akkor, amikor az ember a legke-
 vesébbé számít rá, megnézi, hogyan gazdálkodik és ha
 baj van, segít.

— Bizonyára igazad van, — válaszolta az idegen
 — örülök, hogy egy ilyen derék emberrel ismerkedhet-
 tem meg, aki az új hazának is remélhetőleg jó polgára
 lesz. Én vagyok a király és ha valamire szükségem
 van, gyere csak el hozzám, téged beengednek majd a
 testőrök, lakások és kamarások. Ezzel a király menni
 készült, de a földmives visszatartotta.

— Ugyan, — mondta nevetve, — engem akarsz te

lővá tenni... Király nem szokott ilyen ruhákban
 járni.

— Nem a ruha teszi az embert, — válaszolta a
 király — nézd meg ezt a pénzarabot és a rajta levő
 képet hasonlítsd össze az én ábrázatommal! Ezekkel
 a szavakkal kivett a zsebéből és átnyújtott a salzburgi-
 nak egy aranypénzt, mely az ő képét viselte.

— Nos, elismered, hogy én vagyok a király? — A
 meglepett ember szemügre vette a pénzen levő kép-
 mást és felkiáltott:

— Valóban hasonlít hozzá! Ugy látszik csak-
 ugyan te vagy a király!... Hé asszony, — kiáltott
 be a házba — gyere csak hamar!... Fialat, jóképi
 asszony sietett ki az udvarra és ott találta férjét, aki
 ujjával a mosolygó uralkodóra mutatva, így szólt:

— Nézd meg ezt az urat, asszony és hajtsd meg
 magadat előtte ilendően, mert ő a király!

— Engem akarsz te boldondá tenni, — kiáltotta
 a talpraesett asszony — mi dolga lenne itt nálunk az
 uralkodónak? Ez az ember nem lehet a király!

— Ugy, nem akard elhinni? Bizonyítsa, felséges
 ur, ennek a buta nőszemélynek, hogy valóban a király
 áll előtte!... Egy második aranypénzdarab vándorolt
 Miksa József zsebéből az asszony kezébe.

— Jézus Mária, ez valóban a király! — kiáltotta
 az asszony, Szepe, Gréte, Anna gyertek csak hamar!
 Meg is jelent az ablakon egy csomó szőke gyerekek,
 de a király nem várta meg, hogy a kandipróságok is
 kiszaladjanak, amilyen gyorsan csak tehette, eltávo-
 zott. Amikor hazaért, tüstént elbeszélte feleségének, a
 királynénak, mulatságos esetét a földmives-családdal.

— Ideje volt, — jegyezte meg — hogy minél előbb
 eltávozzam ebből a barátságos családi körből, mert ha
 volt is ugyan elég pénz nálam ahhoz, hogy elhitesse
 a három csemetével is, hogy én vagyok a ki-
 rály; ki tudja, vajjon a derék Ebner Mihály nem
 hívta volna-e béresét és szolgáját, tehenét és kecské-
 jét, hogy azokat is győzzem meg kézzelfoghatóan,
 hogy valóban Bajorország uralkodója vagyok.

— Leleszi konferencia. A magyar evangélikus
 egyházkerület leleszi augusztus 16-24-ig nap-
 ján Brassov-Brassóban egész hetet beöltő konfe-
 rencia, amelynek melynek vezérgondnata: a hitből való
 megigazulás, mint a reformatorok egyházak központi
 tanítása. A konferencia előadói: Argy György püs-
 pök, dr. Muznai László teológiai igazgató, Nikode-
 musz Károly, iSpos András, Biró László, Kiss Béla,
 Matyas Eöla Mezei István, Krájerovitz Tóor, Ra-
 duch György, Gilich Fülöp és Schimmel Viktor tel-
 keszék lesznek. A hét napos konferencia egyházzenei
 hangversennyel zárul, amikor is Szabó Géza orgona-
 hangverseny keretében bemutatja az evangélikus egy-
 házi zenét. A konferencia iránt nagy érdeklődés nyil-
 vánt meg.

— Földröngést jelzett a bucaresti földröngésjel-
 ző intézet. Bucarestiüöl jelentik: Augusztus 12-én és
 13-án a bucaresti földröngésjelző intézet négy föld-
 rögést jelzett. A négy rögés közül az első és máso-
 dik erős volt. A rögések középpontja mintegy hét-
 száz kilométer távolságra lehetett a fővárostól.

— Orvosi hír. Dr. Kállai Béla csecsemő és gyer-
 mekorvos specialista hazaérkezett és rendelőjét
 Arad, Dragalina-körút 16. szám alatt megkezdte.
 Rendel. 9-10. 3-6-ig. Telefon 26-06. (Medic evreu).

— Roosevelt ellen fordul az amerikai közvéle-
 mény. Buenos Airesből jelent a Stefani iroda: Wa-
 shingtonból származó értesülés szerint az egyesült-
 államokbeli előzes választásokon javarész olyan
 politikai férfiakat jelölték, akik annak idején az el-
 szigetelődés hívei voltak. Jellemző, hogy Hamilton-
 Fish szenátort, aki ennek a kampánynak a vezetője
 volt, Roosevelt elnök kerübe ében százszázalékos több-
 séggel megválasztották.

— Német tgnár — román disz doktor. Fritz Hof-
 mann dr. boroszlói professzort, a szintetikus kaucsuk
 feltalálóját a Timisoara-temesvári műegyetem tisz-
 teletbeli mérnök-doktorává nevezték ki. A német
 tudóst ezenkívül a román vegyészeti társaság disz-
 tagjává is választották.

UTAZÁSI ENGEDÉLY MENTESÉG BUCU-
 RESTI ÉS BRASOV-BRASSÓ KÖZÖTT. Bucureszti-
 ből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság közli, hogy a
 Bucureszti és Brassov-Brassó között közlekedő gyors
 autómotorokra nem szükséges utazási engedély.

— Mozart ismeretlen művel. Corradina Mola, a
 római zeneművészeti főiskola tanárnője az egyik
 magángyűjteményben megtalálta Mozart két ismer-
 etlen művét, amelyeket cimbalomra írt. Mozart e
 két művét első párisi utazása alkalmával írta és a
 francia fővárosban nyomatta ki. A zenetanárnő Mo-
 zart két ismeretlen művét Salzburgban fogja előadni.

— Az Állatvédő Egyesület felhívása. A Timi-
 soara-temesvári állatvédő egyesület felhívást tett a
 fuvarosok, akik lovakat kinnözák és a kutyák
 tulajdonosait, akik elűzik házukból az állatokat, hogy
 az állatkinők ellen kiméletlenül fognak eljárni. Az
 állja kintás tizenöt napi elzárást és háromszáz leitől
 ezer lejig terjedhető pénzbüntetést vonhat magá-
 után. A szobakutya fogalma alá tartozó kutyák tu-
 lajdonosait pedig felszólítják, hogy az egyesület által
 beterveztendő emléklapra hoz való hozzájárulás céljá-
 ból a jövő héten szerdán vagy pénteken délelőt
 11-12 óra között jelentkezzenek az állatvédő egye-
 sület irodájában.

EGYETLEN NYÁRI SZÓRAKOZÓHELY ARADON

MA! MA!

DEANNA DURBIN utolsó Európában lévő filmje

A kislányok megnőttek

Meg egy alkalom, hogy gyönyörködhetik Amerika kedvencek
 a képernyőn, énekszámokban

ARON KERT, ARAD
 TELEFON 24-45
 Előadások
 3, 5, 7, 10 és este
 9:30-kor akertben

— **A „Tengerészet Napja” Aradon.** Ma, szombaton, a tengerészet napján, Aradon is nagyarányú ünnepeket tartanak. Dél előtt 12 órakor a Gloria csónakház mellett istentisztelet lesz, majd a nap jelentősegeinek méltatása következik. Az ünnepeket az aradi evezőegyesületek alakulatainak vízi felvonulása zárja be. Délután uszóverseny lesz.

— **Sziriában is aggasztó a helyzet.** Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: Sziriából érkezett közlés szerint Aleppóban a helyzet aggodalmat keltő. A hatóságok főleg a fiatalok körében számos letartóztatást hajtottak végre, mert nem akartak szolgálni a brit hadseregben.

— **Vonatösszeütközés Algirban.** Algirból jelenti a Rador: La Berdure vasútállomáson két tolató vonat hibás váltóállítást következtében egymásba szaladt. Három személy meghalt, tizenhárom megsebesült.

Következik az ARO-ban, Arad

— **Az aradi római katolikus elemi fiúiskola igazgatósága** kéri azon szülőket, akik az iskola első osztályba előjegyeztették gyermekeiket a jövő tanévre és irántuk még nem nyújtották be az iskola irodájában, jelentkezzenek hétfőn, vagy szerdán délután 10–12 óra között (Brătianu-utca 2–4, első emelet).

— **A Braşov-brassói Agisz-szövetkezet** augusztus 17-én tartja közgyűlését. A Braşov-brassói Agisz-szövetkezet, amely az Aiud-nagyenyedi Hangya-szövetkezi szövetség körébe tartozik, augusztus 17-én, hétfőn délután 6 órakor tartja rendszeres évi közgyűlését a református elemi iskola helyiségében. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel egy Agisz-üzlet nyitása is.

Az emlékezés éjszakája

— **Aradi adományok.** Özvegy Várnay Odóne ravatalára szánt koszorúmegváltás címén B. F. (Arad) 500 leit adományozott az aradi katolikus jótékony egyesületek gyermekfelruházási akciójára. — A Fratelia-ujkissodai gyermekotthon építésére Marika (Arad) ezer leit adományozott.

— **Rendőrkutya elfogott két betörőt.** Gura Dobrogei község csendőrmestere a rendőrkutájával tolvajokkal üldözött, amikor a község határában észrevett két férfit, akik a kukoricásban bujkáltak. A csendőrmester megállásra szólította fel őket, majd amikor azok nem teljesítették a felszólítást, néhányszor a levegőbe lőtt. Végül is a rendőrkutya szabadditotta rájuk. A kutya üldözőbe vette a menekülőket és miután az egyik a földre dobta, a másikat addig tartotta fogva, amíg a csendőrmester oda ért. A vizsgálat során kiderült hogy a redőrkutya jó fogást csinált, mert a két férfi a környékbeli falvakban számos betörést és lopást követett el.

A román filmgyártás diadala

— **Vak ember harakirjt követett el.** Macedonia községben Nica Nicolae hatvanhárom éves ember öngyilkossági szándékból hasbaszúrta magát és sérüléseibe belehalt. Nica már néhány hónappal ezelőtt Timişoara-Temesvárott kísérelt meg öngyilkosságot. Akkoriban a kórházban ápolták és sikerült is megmenteni. Az öngyilkos már egy év előtt megvakult és egyébként is súlyos betegségben szenvedett, ezért akart mindenáron megszabadulni az élettől.

— **Anyakönyvi hírek.** A Timişoara-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születtek: Veréb István munkás leánya Erzsébet, Lajos Béla hentessegéd leánya Klára, Poth Ferenc magántisztviselő leánya Dagmár, Gál Sándor cipőgyári művezető leánya Ildikó, Coman Samuil görög-keleti lelkész leánya Marijana. Házasságok kötöttek: Olariu Mircea magántisztviselő és Daroti Stela. Meghaltak: Denk Keresztély 78 éves építész, Jurjin Juliana 2 éves, Pop-Chira Viorica 3 hónapos, Kopecsnik János 83 éves asztalos, Campeanu Dumitru 27 éves katona.

Svájci szemtanu a német polgári lakosság hősiességéről

Lausanneból jelenti a Német Távirati Iroda: Csütörtökön vált ismeretessé egy svájci egyén beszámolója, aki átutazóban Mainz városában tartózkodott, amikor az angolok éjtszakai légitámadást intéztek a város ellen. A brit légióerő szerdáról csütörtökre virradó éjjel bombázta Mainz városát — írja, — ez a támadás egyike volt a rajnamenti városok elleni leghevesebb

ellenséges légi akcióknak. A svájci szemtanu megállapítja, hogy a város lakossága példás magatartást tanusított. Elszánt férfiak és nők vetélkedtek a rendőrséggel és a légvédelmi alakulatokkal a tüzvész okozta romok eltakarításánál.

— **Törvény kötelezi a munkaadókat alkalmazottjaik ellátásának biztosítására.** Timişoara-Temesvár város vezetősége felhívást tett közzé, hogy a munkaadók gondoskodjanak alkalmazottaik téli ellátásáról. A város felhívásáról már megemlékeztünk. Most a városnázán hangsúlyozzák, hogy az ellátás biztosítására törvény kötelezi a munkaadókat, azokat pedig, akiknek huszonötnél több alkalmazottjuk van, korábbi tartására is kötelezhetik.

— **Aradon csak a keresztények kapnak cukrot.** Az aradi városi ellátásügyi hivatal közleménye szerint a cukorkiosztás pénteken megkezdődött. A kereskedőnek a Romcolind vagy Socorom ieraknál kell jelentkezniük, aszerint, hogy hova osztották be őket a szükséges cukrmennyiség átvétele végett. A kereskedők csakis a keresztény fogyasztóknak mérhetnek cukrot, személyenként egy fél kiló, a bevásárlási könyvecské három számú szelvénye alapján. A cukrot mindenkinek két héten bejűl át kell vennie.

Takarékoskodjunk a kenyérrrel!

— **Vendéglőkben és kávéházakban csak a törvényes áron árusítható a dohánnyaru.** Az aradi dohányjövődek-központnak tudomására jutott, hogy egyes vendéglőkben és éttermekben, ahol dohányárut árusítanak, a megengedettnél magasabb árát számítanak. Ez nincsen megengedve és a kihágásokat szigorúan megbüntetik.

— **Cipőárjegyzékek láttamozása.** A Timişoara-temesvári kereskedelmi kamara közli az érdekeltekkel, hogy a lábbeli-importőrök is kötelesek árjegyzékeiket láttamoztatni a kamaránál. Azoknak a kereskedőknek, akik az import cégektől ilyen árut vásárolnak nem kell árjegyzékeiket láttamoztatniuk, hanem a számszerű vásárlás: árhoz egyszerűen hozzászámítják a legfeljebb 30 százalékos maximális hasznot. Kötelesek azonban az árakat kifüggeszteni és a cipőbe az árát bevésni.

— **Öngyilkosság az élelkmrában.** Cenădumare-Nagyecsanád Seterling Antal negyven éves gazdálkodó élelkmrájában felakasztotta magát.

Az osztálysorsjáték ötödik osztálya hatodik napi húzásának eredménye

Bucureştiből jelentik: Az osztálysorsjáték ötödik osztályának hatodik napi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket:

Kétfelhő leit nyert az 59.327. számú sorsjegy. Kétszázezer leit nyert a 6849. számú sorsjegy. Százezer leit nyert a 38.729, 41.468 és 60.855. számú sorsjegy.

Hatvanazer leit nyert a 75.039 és 4787. számú sorsjegy.

Ötvenazer leit nyert a 43.119, 2556, 74.178 és 77.922. számú sorsjegy.

Negyvenazer leit nyert a 2013, 74.085, 39.352, 26.616, 2634 és 17.566. számú sorsjegy.

Huszonötezer leit nyert a 76.942, 58.946, 60.779, 65.589, 25.508, 10.712, 63.823, 46.809, 4875 és 76.229. számú sorsjegy.

Huszezer leit nyert a 29.723, 35.896, 66.478, 12.764, 12.012, 14.234, 51.697, 28.926, 75.345, 32.468, 8306 és 13.867. számú sorsjegy.

Tizenötezer leit nyert az 525, 20.493, 30.249, 10.055, 1803, 29.395, 48.495, 35.346, 56.555, 6100, 33.220, 43.590, 72.169, 60.734, 72.085, 15.524, 11.317, 39.144, 13.610, 797, 25.621 és 58.892. számú sorsjegy.

A fentiekben kívül még számos sorsjegyet húztak ki egyenként tízezer leies és hátezer leies nyereményel. A húzás tovább folyik. Számhibákért nem vállalunk felelősséget.

Mindenki segítségére sietett, sulyos megpróbáltatásban levő felebarátjának. Mainz város lakosai, a tüzvész és a beomló falak vészélyével szembeszállva teljesítette kötelességét. Jellemző, hogy a rombolások és az embervesztés ellenére a polgári lakosság nem adta semmiféle jelét a csüggedésnek vagy kétségbeesésnek, hanem ellenkezőleg, ama meggyőződését hangoztatta, hogy Göring tábornagy légiereje hamarosan visszavág Angliának.

A Rajnavidéken mindenestre teljesen tisztában vannak azzal, hogy a német légi erők nem kezdenek nagyszabású megtorló akcióba. csak akkor, amikor befejezik külföldi és keleti fronton.

Békeffi Lászlót tizenkét évi tegyházra ítélték

Budapestről jelentik: A magyar katonai bíróság most tárgyalta Békeffi László budapesti konferanszié ügyét, akit hűtlenséggel és jázadással vádolnak. Békeffi is tagja volt annak a társaságnak, amelynek egy részét már régebben elítélték. A katonai bíróság Békeffi Lászlót hűtlenség és jázadás büntetésében mondotta bűnösnek és ezért tizenkét évi fegyházra és a szokásos melékbüntetésre ítélte.

— **A Timişoara-temesvári kereskedelmi kamara közli,** hogy az 1942. április 1-én megjelent 975. számú rendeletörvény ötödik szakaszáról kötelezővé tett egységes ellenőrző regiszter (registru unic de control) beszerzésének végleges határideje szeptember 1-én lejár. A regisztert a pénzügyigazgatóságok és adókerületek árusítják és az árusítás mentes minden adótol vagy illetéktől. A regiszter tartása egyelőre csak a cégjegyzékben szereplő kereskedőkre és iparosokra, valamint műhelyekre kötelező, amelyek öt-nél több alkalmazottat foglalkoztatnak.

— **Adományok a Fratelia-ujkissodai gyermekotthonnak:** Tóth Antal 100 lej, Olasz Károly Dea 1/4 kg paprika, Agoston Jenő lisztet, zsirt 610 lei érékben, Kiss István 5 drb kenyeret, M. Ferenc tepertőt, Cs. T. lisztet, Kurez István 2 nyulat, Fekete Imréné turót. A gyermekotthon építésénél segédkezett: Markovits Lajos, Lörík Nagy József, Bojvári Sanyi, Fenyvessy Béla, Schujtz Kristóf. A vezetés hálás köszönetét fejezi ki. — K. I-né a Boldogságos Szent Szűz csodálatos közbenjárásáért az Oltárszentségben levő Jézus nevében lapunk kiadjóhivatglában a dr. Kakuk gyermekotthon számára 500 leit adományozott.

— **Hunedoara-vajdahunyadi futbalcsapat Aradon.** Ma, szombaton délután félhat órkor az aradi Gloria-pályán a Hunedoara-vajdahunyadi C. F. Corvin az aradi Astra és Crişana CFR csapatából összeállított együttesel mérte össze erejét.

Mozik

Szombaton, vasárnap és hétfőn Aradon a mozik műsora a következő: Aro: Megnőttek a kisleányok (amerikai film, Deanna Durbinnal). Corso: A két tigris (olasz film). Forum: Anya és leánya (német film). Uránja: Szünet.

Szombaton és vasárnap Timişoara-Temesvárott a következő a mozik műsora: Apolló: Krambambuli, Capitol: Szerelmi keringő, Thalia: Szerelem és becsület között. Corso: Mayerlingtől Szerajevőig. Roxy mozi: Stukák, Fratelia mozi: Csak hazugság.

Hétfőn a mozik műsora a következő: Apolló: Krambambuli. Capitol: Szerelmi keringő, Thalia: Szerelem és becsület között. Corso: Mayerlingtől Szerajevőig, Fratelia mozi: Csak hazugság.

Futárindításunk

BUCUREŞTI-be hetenként egyszer, TIMIŞOARA-ra NAPONKÉNT. Bármilyen megbízást pontosan és lelkiismeretesen ellntéz a

RECLAMA
Hirdető iroda, Arad, émines-n 8. Tel: 17.11.

SZELLEMI

Dr. Puhala Sándor:

Németességek
a magyar nyelvben

II.

Nyolc éve! ezelőtt jelent meg Brasov-Brasóban az Agysz. köznevelési szakosztályának a szerkesztésében a helyes és tisztá magyarság kézikönyve Anyanyelvünk címen. Ez a kitűnő kiadvány Kosztolányi Dezső Nyelvőr-ének erdélyi kiadása. Az erdélyi részt Kacsó Sándor szerkesztette, Balassa József írta a helyes és Tolnai Vilmos a tisztá magyarság szótárát a könyvben. Ez a két szótár pontos utbaigazítást ad arra, hogy a leginkább előforduló idegenszerűségeket, így a németességeket is, miként kerülhetjük el, miként szabadulhatunk beszédünk és írásunk kirívó hibáitól és csufságaitól. Különös, hogy ezt a valóban hasznos kiadványt alig ismerik nálunk, holott éppen itt van rá leginkább szükség, ahol a nagyon is vegyes nyelvterület természetesen folytán az idegenszerűségek ezek közt a németességek mind nagyobb és nagyobb erőre kapnak. Elfojgott már ez a könyv? Ha igen, úgy megint ki kell adni, gazdagítva a régi tartalma: az újabb nyelvészeti eredményekkel. Ha még van a kitűnő kiadványból, akkor meg kell vennünk, vagy akár szerveznieink után kell terjesztenünk az Anyanyelvünk-eket. Egy-egy újságikkal ugyanis kelthetünk érdeklődést nyelvünk szépsége és tisztasága iránt,

tartós hatás eléréséhez

azonban szükség van egy állandó segítő társra, tájékoztatóra. Csak az íróasztalunkon fekvő, vagy könyveink közt a leghamarabb elérhető helyen található jó könyv indíthat bennünket arra, hogy komolyabban törődjünk ezzel az elemi, legtermészetesebb kötelességünk teljesítésével, hogy helyesen és tisztán beszéljünk és írjunk magyarul, ha magyarul beszélünk és írunk. Aztán megfelelő segítő eszközök nélkül, szerszám nélkül, nem lehet jó munkát végezni. Hiába „rémlik” előtűnk, hogy ezt, vagy azt jó magyarsággal is lehetne kifejezni. Meg kell válnom Anyanyelvünkben, vagy más szakkönyvben esztett jó magyar kifejezés, meg kell nyugtatnom fel-felhorgadó nyelvérzékemet, a nyelvészeti könyv biztonságát nyújtó hitelességével. Szerezniük meg tehát minél többet és minél hamarabb az Anyanyelvünk című kiadványt, ha pedig már régen szétkapkodták volna, amiben erősen kélekedem, a legsürgősebben adjuk ki újból, elejtve az elavult részeket és felhasználva a nyelv művelő munkásság legújabb, szentesített eredményeit.

A németességeknek annyira szükséges kiszorítása terén is szükséges

a szakszerűség.

Vegyük például ezt a teljesen jól hangzó igét: elsomfordál. Mindenki úgy érzi, hogy eredeti, ősrégi magyar szó, sőt nyelvérzékünk szerint a szó fogalmához tartozik a lassu eltávolodás, a feltűnés nélkül és valószínűleg valamilyen megszügyenyülés vagy sikertelenség után történő távozás. Erre a nyelvészeti magyarázat megelépetése következik, mert az elsomfordál ebből a német mondatból alakult: Er ist schon fort. Itt azonban mégis a nyelvhasználatnak van igaza. Senkisen érzi már az elsomfordálban a német: átvélt. Nincs is rá semmi szükség, hogy haragszom-rádot játsszunk vele. Ez a szó már teljesen meghonosodott és gvökéret vert nyelvünkben, a magunkénak érezzük, szókincsünkhez tartozik.

Heves nyelvészeti vita folyt például e kifejezés körül: tisztá bort önteni a pohárba. Azért, mert ez a kifejezés meg van a németben, még nem bizonyos, hogy tisztára németesség. A magyar szemléletnek is jó. Szeretjük, legalább is szeretjük, valamikor tulságosan is, önteni a bort a pohárba, de szeretjük a tisztá, félreérthetetlen beszédet is. Ez a kifejezést tehát békességben kell hagynunk mindaddig, amíg

a nyelvtörténeti kutatás

pontosan meg nem állapítja, hogy átvételről van-e itt szó, hiszen ugyanez a szókép a mi nyelvünkben is megszülehetett és még ha átvétel is, nyelvünk akkor sem idegenkedik tőle, használata jogos.

Idegenszerűbb már pl. ez a kifejezés: érvékkel alátámasztani. Mi állításunkat inkább érvekkel erősítjük, megerősítjük, megalapozzuk, megtámasztjuk ellenben a falat stb. Tagadhatatlan, hogy ez a német kifejezés szemléletű, nyelvérzékünk azonban idegenkedik tőle, jobb ha nem használjuk. Hiszen van helyette több kifogástalan kifejezésünk. Semmiképpen sem szabad a hasonló aláépít és az aláveti magát valaminek szavakat használnunk akkor, ha arról beszélünk, hogy a véleményünket, a felfogásunkat megerősítjük, megalapozzuk, ha azt akarjuk kifejezni, hogy meghódolunk, belenyugszunk, beletörődünk valamibe. Nagyon divatos szó volt az alámasztani, ma már vesztett erejéből, elkopott már csak afféle tudálékos lim-tom.

Ugyancsak nagy divatja volt a leépítésnek.

Ma is használják

ezt a németességet (abbauen).

Általában ezzel a leigekötővel igen sok baj van. Mi tagadás benne, szeretjük ezt a kedves rövid szócskánkat, ami érhető is, ámde olyan sokszor használják fölöslegesen és egészen rosszul, hogy kedveltségét kissé meg kell tepáznunk. Az újság is leközi a cikket, holott elég ha közli, vagy csak hozza és nem lehozza. Szeretnék sokan a jakás bérét, az adokát lecsökkenteni. Elég lenne, ha csökkenthetnénk a terheinket. A különféle (nem különböző!) mérközéseken, társas összejöveteleken se szeri se száma, a bátor kijelentésnek: le fogadom. Elég lenne így is: fogadjunk. Ha meg löversenyen vagyunk, ott se fogadjuk le ezt vagy azt a partipát, hanem tegyük meg, fogadjunk rá. Csuf nagyon a leredukál. Itt nemcsak az igekötő fölösleges használata bántó. A leredukálban benne van a le, helyesebben a visszsa fogalma. Teljesen fölösleges az a le, de

az idegen szó

használata is. Van rá jó kifejezésünk: csökkent, kisebbit, összehuz. Rossz a siht (sic!) leváltása, mert a munkáscsapatokat, osztágotat felváltják a munkában. Rossz nagyon, ha a le, a malom, de mennyivel rosszabb, ha leáll az a szerencsétlen malom, vagy üzem, ahejyet, hogy megállana, vagy egyszerűen állna. A városhoz szokott bejáró eselések már le szerződnek régebben csak elszerződtek. Igaz, hogy akkoriban tovább is maradtak a helyükön. Így járunk, ha a szerződést le kötik, ahelyett, hogy megkötnék. A táncban le kérik már a leányokat, a pofont lekenik, a barátok le szőlják egymást, az utcán (nem az uccán!) le szőlják a nőket (!), a tanárok levágják a fiut, vagy elvágják. Lemondani, lemondani könnyű azt nektek mondani, sőt a jót a költő. Ma azonban a művész lemondja az eltádat, a háziasszony a vascsorát. Ha már lemondanak, akkor mondjanak le valamiről, nem valamit. A rendőröknek sem kell leigazolatiatok a jámbor járólókat. Elég, ha igazoltatják őket, (nem azokak). Az emberek le kérik a vonatot, ahelyett, hogy lekésnének a vonatról, vagy elszalaszlanak a vonatot.

Te jó Isten! — kiáltja talán valaki (Du guter Gott!) — mundezt hallottam elégszer és nem is tudtam, hogy e sok nyelvi zagvaság helyett magyarul is lehet beszélni: — Boldog Isten, ha legalább kéften-hárman akánának, akik erre gondolnak! — Szent Isten, le fut az időm! Bizony hamar tejár az idő s még menny; minden volna megírni való csak abból is, amit birtelenben szeretnék papírra vetni és nem leadni.

Egy füst alatt legven szó a másik kedves (nem kedven!) igekötőről. A kárt, a mulasztást pótolunk lehet és nem behozni (einbringen). Behozhatom pl. a székét a szolába. Az árut hajóra rakják és nem

PARA-PYRETHRUM KIVONAT

szétlecskendezhető rovarszert olcsó és egyszerű előállítására, legyenek poloskák stb. ellen. (Petroléummal és benzinnel való vegyítés által). 2200 lml kgr.-ként. Kész. rovarpor. — Szállítja:

„OPAC” BUCURESTI,
Str. Domnei 7 (Galeriile Blanduziei, emelet) Tel. 4-28-60
Állandó rektáron tart aetherikus olajakat, kölni viz és parfüm készítésére

behajózzák a katonákat vonatra teszik, ha be vagonirozzák. A jó barát jobban teszi, ha bejelenti s nem bemozdja magát és helyes az, ha a vendéglátó beleegyezik vagy legalább belenyugszik ebbe, nem szükséges éppen, hogy ebbe belemenne. Az einhalten hatására még mindig összecseréljük a betartani és megtartani igéket. A magyar ember megtartja a szavát. A király a törvényeket megtartja és megtartja. Az ígértünket is tartjuk meg. Ezekben avonatközásokban nem szabad felesereálnunk ezt a két igét. Betarthatom a vízvezeték csövét, vagy befoghatom a számat, legrosszabb esetben el kell tűrnöm. ha azt mondják: tarisd a szádat, de betartani akkor sem fogom a számat. Mennyit üldöztük iskolában, társaságban a betartani igének az einhalten hatása alatt erősen elterjedt használatát! Egy egész nemzedéknyi idt sem volt elére arra (nem hozzá!), hogy ezt a bántó, csuf hibát kiüldözzük beszédünkéből.

Szívósak a nyelvi csufságok.

Nem tudjuk pl. a súlyt fektetni, helyezni (Gewicht legen) kifejezést sem agyonütni. Még elég gyakran ék jelenkedik itt-ott írásban, pedig ugy jó harminc esztendő előtt megállapodtunk az egyetemen abban, hogy ha már nem tudunk megválni ettől a kifejezéstől, akkor legalább magyarosítsuk meg így: súlyt venni. El is lehet kerülni az egészet. E helyett: súlyt vetek rá, mondhatom minden gond nélkül: fontosnak, jelentősnek, lényegesnek tartom, hangsúlyozom (a világrt sem: kihangsúlyozom!).

Reggeli-estig böngészhet az ember egy-egy meghalt, vagy halódó németesség után. Már nem jgrünk aranyhegyeket (Goldene Berge versprechen), de a kitűnő józúti eget-földet ígér kifejezést sem akarják használni, inkább füt-fát ígérgetünk. Békében elszenderedt a furt und furt is, a richtig-gel együtt. A babvaluta, (érték, pénzrendszer, pénzlab) sincs már érvényben. Ma már azt mondjuk, hogy nem ér egy fabatkát sem, vagy egy hajtőfát sem, a régebbi egy babot sem ér helyett. Hamar találunk azonban új

divatos németességeket is.

Ilyen a bankok és üzletek életéből átvett százszázalékos (hundertprozentig). A magyar gazda ismeri már jól a százalék fogalmát, földjét még sem szántja fel százszázalékosan, hanem egészen, minden földjét, és bérbe vesz földet nem ötven százalékra vagy harminchárom egész harminchárom század százalékra, hanem felébe, harmadába. A régi tized és harmincad jó volt a százalék szó használata nélkül is. Rendkívül tetszik nekünk a százszázalékos eredmény, sőt igazság és teljesítmény is, pedig mennyivel szebb és kifejezőbb a derék, a férfimunka, a ragyogó eredmény, a teljes igazság. Ennek a németességnek édes teste a maradéktalan (restlos). Szántani műveletre emlékeztet, a kivonásra. Ott beszélünk maradék-ról. Mert ez a két szó ma nagyon divatos az üzleti életen kívül is, alig mer az ember óvat emelni ellenük. Különösen a százszázalékost halljuk unos-untalan, az egész, teljes, tökéletes szavainkat szorítva ki jogos helyükről.

Ugyancsak nagyon használatos mostanában az átütő (durchschlagend) siker, az átütő erő. Valaki egyszerű belebotlott ebbe a német szóba, azaz gondolkodási és szemléleti módba és mert ujat, szokatlant akart mondani, ránk zudította az átütő-t s most nyakig vagyunk benne. A német stb. fegyverek átütő erejéről írunk és beszélünk. Csakugyan olyan nagy az erejük a fegyvereknek, hogy átütnek mindenén és mindenkin, áthatolnak a páncélos kocsi védő lemezein, betonfedezékeken, játszi könnyűséggel ütök át a katonák sisakját, testét, magyarul azonban a fegyverek hatásosságáról, pusztító, mindent elsöprő, megsemmisítő erejéről beszéljünk és írunk. Ne emlegessük a művészt, vagy művésznő, az előadó, vagy szonak átütő sikerét. Nem kell nagyon erőlködnünk, hogy jobbnál-jobb és szebbnél-szebb magyaros kifejező jelzőket találjunk helyette. Az előadásnak teljes sikere van. Bemutató előadásnak legyen döntő a sikere. Az előadó szembeszökő, jelentős sikert érhet el. A jó szonok sikere néha gyújtó, mások ha ellenféllel (nem ellenséggel) all szemben, elsöprő, a nagy eszmék hirdetésével ajkán magával ragadó, mindent elsöprő, ha meg a siker kísérő jelenségeit figyeljük meg, akkor a siker harsogó, falrengető, förgeteles, orkányszerű. Igazán alig lehet felfogni józan ésszel, hogy e sok jó és szép magyar szó helyett miért ragaszkodnánk az átütő-höz, ehhez a németből fordított idegenszerűséghez.

ÉLETÜNK

Egy kevés indulatosság fog el, valahányszor az elutazni igét

kinózzák meg

ebben az alakjában: el van utazva. Szászor is hallani ezt a németességet. Hiába tanítgatjuk, hogy az átnemható, a tárgyaltan igék -va és -ve alakját nem szabad a német, vagy francia nyelv természetét szerint használnunk. Már attól kell félnünk, hogy a jelzett szörnyűség hatására (nem írom le a valóért sem még egyszer) ilyeneket is fogunk hallani: A tej ki van futva, a kocsi el van távolodva, a villamos el van menve, a megsérült munkás, a megsebesült katona támolyogva, szédülve, vérezve van. Igen, vérzik az ember lelke, ha igen egyszerű, az emlitett rossznál rövidebb és kifogástalan szavainkat, szóvonzatainkat egyszerűen (nem kerekén) a sutba vágjuk. Rövidebb és kifogástalan ha azt mondom: elutazott, uton van, elment.

Befejezésül azonban hadd említsek fel valami vigabb,

derüesebb németességet.

Kosztolányi Dezső pajzán szóképnek nevezi. Régi rossz ismerősöm nekem is. Egy jeles budapesti művész hurkolta rám valamikor ezt a pajzanságot: a hóna alá nyul. Rég elfeledtem ezt a vidámított

GELLÉRT LÁSZLÓ

AZ EMBERBARÁT

Ács Dávid cukorkaüzlete a kollégiumtól nem messze, az egyik mellékutcában csalogatja izléses kirakatával az édességre áhitozókat. Dávid pontos üzletember volt. Vevőit mindig a legnagyobb udvariassággal kezelte, pedig legénykorában nem egy csikó bucsun vett részt. De azóta megkomolyodott. Bekerült Vásárhelyre, kereskedő lett, üzletet nyitott. Általában zárkózott embernek ismerték. Minden figyelmét a csokoládéra fordította, de azért elegen bajlódott a mézeskalács-szívekkel is, amit a falusiak különösen vásároltak. Vasárnaponként a ferencsekhez ment misét hallgatni, de hogy a minoritákat se bántsa, hozzájuk is ellátogatott tízenegy órákor. Néhanapján még egy-egy marék cukrot is vitt a noviciusoknak, ha szépen énekeltek. És ha volt maradék cukor.

Utóbbi időben valahogyan megcsappant az üzlet forgalma. Órákhosszat állt az ajtóban, nekitámaszkodva a falnak. Egyéb dolga nem lévén, bámulta a fellegeket. A szelet szerette, amikor a Somosató feől fujt. Ünnepeken arra szokott sétálni. Onnan még a Marost is látta, ha nem volt köd. A ködöt pedig, meg a hideget nem szerette, mert az ilyesmi a csikó teleket jutatta az eszébe.

Ilyen gondolatok emésztették a boltajtóban. Ha már aztán nagyon unta magát, átalment a Deák Mózse bodegájába és előadta az időjárásra vonatkozó nézetét. Deák Mózi szives ember volt. Nála hideg ételeket és — a kirakathoz képest jegyzék szerint — „sok minden egyebet” lehetett kapni. Az ő üzlete a tulajdonon volt, a sarok felé.

— Hozot Isten, Dávid, kerülj beljebb! — szokta mondogatni, ha Ács Dávid benyitott.

— Aggyisten, Mózi ősém, — válaszolt a másik és kissé bosszusan pödörte a bajuszát, amikor látta, hogy Mózi nem érme rá láogatást tenni nála. Nem álltak ugyan Deák Mózesnél sem sorfalat a vásárlók, de azért üres sem volt soha a kis bodega. Ilyenkor Dávid egy keveset még nézelődött és aztán visszavonult a saját üzletajtajába és tovább szemlélte nagy nekibuzdulással a fellegeket. Végül is ugy megénegett a nagy bámulásban, hogy kénytelen volt egy darab csokoládét lenyelni, miközben fájó lélekkel gondolt arra, hogy a tevével egész napi jövedelmét semmisítette meg.

Azután megint csak az utcát nézte. Mézesmázás mosollyal üdvözölte az ismerős járólókat és titokban egyre remélte, hogy egyik-másik majd csak betörik az üzletébe. Amde szomorúan kellett tapasztalnia a vevők tejes és tökéletes nemtörődőségét. A vásárlások ol eltekintve, csupán egy-két patkány méltata figyelmre Dávid üzletét, de ezek sem so-

németségét, mintha gyökerestől kitéptük volna (nem maradéktalanul) az egészséges magyar nyelvi talajból s csak egészen halványan merült fel emlékeimből az a fedés, amelyet néhai jó Simonyi Zsigmondtól kaptam a hónalj alá való nyulkálás miatt, s most egyre-másra hallottam itt olyanoktól, akik ügyvélnek a beszédükre és az íráskura. Nem tudták, hogy itt németességről van szó. Tejes (és nem százszázalékos) jóhiszeműséggel használták ezt a kifejezést, azt óhajtván mondani, hogy támogatni akarnak valakit, segítségére akarnak lenni vagy sietni valakinek, talán azt, hogy ki akarnak rántani egy boldogtalant a csávából, kiszabadítani a bajból, a veszedelméből. Ne nyuljunk, semmi esetre se nyuljunk felebarátaink hóna alá. Különösen meleg időben ne cselekedjünk ilyet, de máskor sem veszélytelen a művelet, mert csikandós ember elég sok van közöttünk. Minthogy pdig anyanyelvünknek nincs is hórja (nem honja) ne akarjunk hát magyar nyelvünk hóna alá nyulni, hanem siessünk segítségére

a nyelvtisztítás

és nyelvszépítés feladataiban annak az egyszerű és megdönthetetlen igazságnak a nevében, hogy ha magyarul beszélnek, az anyanyelvemen, akkor magyarul, sőt magyarosan kell beszélnem, tisztán, szépen, a szívünk-lelkünk és a nyelv törvényei és zelleme szerint.

kájg. Lassankint a patkányok is átpártoltak Deák Mózse bodegájába.

Ebben az időben már tényleg csak az ajtóban állt egész nap. Hol a jobb, hol pedig a ballában. Ha nem volt nagyon ingerült, akkor letette mind a kétőt. Apróra megvizsgálta az utcát, talán százhuszadszor is. Minden kis változást észrevett. Semmi sem került el a figyelmét. Nem csekély szabad idejét azaj ütötte el, hogy a szomszédság ügyeit intézte. Gondoskodott róla, hogy a szemeteskocsi pontosan teljesítse kötelességét az utcán, számontartotta a hólapatolást, nyáron az öntözést és a legtöbbször ő tudott legelőször a közérdekű rendeletekről, amelyeket mindenkinek díjtalanul megmagyarázott. Tudomása volt az utca összes lakóiról, ugy a köz-, mint a magánszemélyekről és éppen ezért megütözközve állapította meg, hogy egy délelőtti szokatlan dolog történt az utcában.

Azt vette észre, hogy egy ismeretlen, soha nem látott koldus telepedett le az üzlete melletti kapuajtóban. Ács Dávid nyomban tüzetes megfigyelés alá vehette az utca új lakóját. Mert a koldus ezután rendszeresen felkereste elfoglalt helyét. Rokonszenves egyénnek mutatkozott. Nem volt tulságosan rongyos, sem tulságosan béra és nem is volt szemtelen. A kéregetők társadalma egy szimpla, egyszerű polgárnak ismert el Ács Dávid és rokonszenvének vasárnaponként kéjei erejéig adott kifejezést, amit a koldus csendes köszönettel nyugtázott.

Dávid a boltajtóban való állomásozást felváltotta a kéregető melletti tartózkodással. A koldus jó hallgatónak bizonyult és csak néha szakította félbe Dávid terjedelmes magyarázatait, amelyek különösen szociális kérdések általános megoldására vonatkoztak, különös tekintettel a koldus-problémára. Köz-

ben azonban ő is kérdegetett egyetmást és kiderült, hogy az öreg Miska, mielőtt mostani helyét elfoglalta, a Bolyai-ház mellett teljesítette koldusi teendőit. De miután az igen csendes tájék, hát ide vándorolt, egy forgalmasabb utcába. Dávid megdicsérte ezért az okos gondolatért és megállapította, hogy tényleg jól tette, amit tett. A koldus háálkodomol is neki és uton-utfélen mindenkinek hirsztelte Ács Dávidot, mint a felebarátján — különösen pedig az arra rászorulókn — igaz szívvvel segít őt.

De aztán egy napon változás történt. Az öreg Miska már nem állt többé Ács Dávid üzlete mellett, hanem átköltözött a másik oldalra, a sarokhoz közel, amerre Deák Mózes bodegája csábjította az üresgomruákat. Ott állt szerényen és várta az arra haldók segítségét. Dávid pedig, mikor künn áldogált a boltja ajtajában, ide-oda integetett buzdítóan az öregnek, aki háálkodomva nézett rá vissza.

Ellejt már majd egy hónap, amikor valaki kivételesen rányitotta az ajtót Ács Dávidra. Ritkásbajuszu, őszövére gazdaféle volt. Dávid a nyakába borult — Kedves jó Márton bátyám! Csakhogy egyszer már engem is felkeres itt Vásárhelyen. Igazán azt hittem, hogy kipusztult az egész rokonság. Kerüljön már beljebb. Hadd segítsem le a hátáról ezt a sok terhet.

Az öreg megtörölte jzadt homlokát, aztán fe-

lalt: — Bizony ősém, belefájdult a derekam. No, de nem baj. Nem bánod meg, hogy hoztam egy kis hazat. Te Dávid! Még a Pannid is irt egy kis levelet. Jövő husvétra hazavár!

Dávid rikkantott egyet: — De megörösztetett, bátyám. Ne féljenek, megyek is nemsokára haza. Ez az üzlet is csak nekem volna!

— Dávid! Talán rosszul megy sorod? — Ne is kérdezze, Márton bátyám! Nem boldogulok sehogyan sem!

— ősém! Ez igazán furcsa. Nem tudom ehinni! Az imént is itt a sarkon egy öreg koldusnak adtam egy kis alamizsnát és megkérdeztem tőle egyuttal, hogy merre található Ács Dávid üzlete, hát csak el kezdett háálkodomni. Hogy micsoda emberbarát, hogy istápolja a szegényeket, hogy felkarolja az elhagyottakat...

Dávid legyintett: — Hagyja bátyám, nem ugy van az!

Márton gazda nem hagyta annyiba a dolgot: — De bizony, hogy ugy van. Az öreg koldus maga mesélte, hogy miként segítettél rajta. Elmondta, hogy előbb itt, a boltod mellett állt, de nem ment sehogyan sem a kéregetés. Ugyszólván elkerülték. Aztán a te jókarratu emberbarátj tanácsodra, átment az utca másik oldalára, a Deák-bodega mellé. Ott aztán már jobban megél. Es ezt neked közzéteheti. Hgmen ide figyelj, Dávid! Mondt meg nekem igaz lelkedre, hogy: leléli te ekkora emberbarát! Otthon nem ilyenek ismertünk.

Dávid hgmiskásan megpödörte a bajuszát: — Hát nincs is szó emberbarátságról, annyit bizonyos. Hgmen arról, hogy ez az üzlet igen rosszul megy. Mondhatnám: sehogyse. S ahogy rosszul megy, még egy koldus is idetéved a szomszédságba és elüldözi azt a kevés vásárlót, amelyik néhanapján bebjönne. De ha a vevő meglátja a koldust, hát inkább lemond a vásárlásról, átkerül az utca másik oldalára s többé sose látom. Ez már mégis csak sok lenne — gondoltam magamban — és az öreg Miskával addig kevertem a beszédeket, addig tanácsoltam jószívvvel, amíg arrébb nem került, a sarok felé. Mérgelődjön már veje a Deák Mózi is, jól megy neki ugyis. Engem meg tartson csak mindenki emberbarátjának...

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

Egyedüli mozgó nyitott teleffel

Ma, szombaton 3, 5, 7:30 és 9:30 ó akor

Holnap vasárnap 11:30, 3, 5, 7:30 és 9:30 órákor

11:30 és 3 órákor 30 leies egységes helyárak

Az o asz fimtechnika kimagasló tejesítménye

A KÉT TIGRIS

Emilio Salgari izgalmas, kalandor regénye után készült filmattrakció. A főszerepben

MASSINO GIROTTI, ALA NOVA, SANDRO RUFFINI, LUIGI PAVESE

Egyesített heti híradó a legujabb eseményekkel

Egyesített heti híradó a legujabb eseményekkel

SZÖVETKEZETI ÉLETT

Miért nincs Aradon fogyasztási szövetkezet

Csendes figyelője vagyok a délerdélyi és bánági magyarság gazdasági életében ma már a pusztán megemlítésnél sokkalta lényegesebb szerepet kívívott szövetkezeti mozgalomnak. Hirtelenében taján nem is tudnám megmondani, hogy az egyes szövetkezeti fajták közül melyik tett többet és érdemesebbet. Azt azonban könnyű szerrel meg lehet állapítani, hogy ma melyik a szükségesebb. Ez a szükségesség bizonyos szempontokat figyelembevéve itt-ott csak árnyalatbeli előnyt jelent a fogyasztási szövetkezetek számára.

A mindennapi fogyasztás és beszerzés még a kényes korlátok közé szorított háborús gazdasági áruforgalom korszakát előtti is elsőrendű fontosságu volt. Menynyivel nagyobb gondot okoz ez ma! Az ország gazdasági életének irányító szerve, a katonai és polgári ellátási államtitkárság ugyan legmagasabb árakat léptetett életbe valamennyi közszükségleti cikkre, de még igen sok áru van, amely nem esik maximálás alá. Ezeket elképzelve, fően könnyebben tudja beszerezni a forgatókével rendelkező fogyasztási szövetkezet. Felmerül a kérdés, a nagykereskedések nem tehetik-e meg ugyanezt. Megtehetik és meg is teszik, de ezek annyiban különböznek a szövetkezetektől, hogy szinte kizárólagosan a hasznot tartják szem előtt. A szövetkezetek ezzel szemben a szociális gondolat által vezéreltetik magukat. Tagjaiknak az év folyamán áruvásárlás címén fizetett pénzt vásárlási visszatérítés alakjában részben ismét hozzájuk juttatják.

Mindezeket annak kapcsán tartottam érdemesnek elismételni, — hiszen végeredményben nemcsak a beavatottak előtt ismeretesek, — hogy Aradon nincsen fogyasztási szövetkezetünk Véletlen módon alkalmam volt meggyőződni a Timisoara-temesvári Hangya-bolt üzletmenetéről. Vajjon nem lehetne-e ezt Aradon is megcsinálni? Arad — marad, mondja a nem glapnelküli szülő, ige, de hát éppen elég ideje maradt hátra a gazdasági megszervezést jelentő szövetkezeti mozgalom kiépítésében. Van egy hitelszövetkezetünk Aradon, néhány iskolaszövetkezet és van a Hangya szövettségnek egy — Dél-erdélyben és Bánágban ezidőszerint egyedüli — áruaktára. Csak éppen fogyasztási szövetkezet nincsen a városnak. A Hangya szövettség áruaktára eléggé bizonyítja, hogy jelentőséget tulajdonítottak a megyei szövetkezetek ellátásának. A megveszélhely mégsem rendelkezik fogyasztási szövetkezettel. Kérdem ismét, nem lehetne ezen a helyzeten segíteni?

Hangsúlyozom, eddig csak figyelője lehettem a szövetkezeti mozgalomnak, mert körülményeim megakadályozták a tervleges részvételt, de szeretném, ha a hivatott vezetők hozzáke vették az ügyet és közelebbről megvizsgálva hozzálatának a gyakorlati megvalósításához. Kíváncs lenne, ha a gondolat fejtevése, — aminek egyébként távolról sem kívánok kizárólagos szülőfanyja lenni — olyan hozzászólásokat váltana ki, amiből kikristályosodna a fogyasztási szövetkezet.

LAKATOS MÁTYÁS (Arad)

FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETEK

Szövetkezeti eszmetérjesztő és felvilágosító munkákat az iskolaszövetkezetek után — mint azt a Szövetkezeti Főeti múlt számában megírtuk — a mai beszerzési viszonyok mellett kivételesen szerepet játszó fogyasztási szövetkezetek ismertetésével folytatjuk. Szeretnők, ha a „Minden városba és faluba fogyasztási szövetkezet!” jelszó maradjékitalan megvalósításához — csekély részben — mi is hozzájárulnánk (A szerk.).

Bevezető

Napjainkban mind nagyobb jelentősége van népünk társadalmi, közművelődési és gazdasági szervezkedésének. A különböző szervezetekben összefogott erkölcsi és gazdasági erők a közösség érdekében nagy feladatok megvalósítását teszik lehetővé.

A szövetkezeti mozgalom ma már nemcsak társadalmi, sőt nem is csak gazdasági eszköz, hanem életszükséglet. A kisemberekben rejlő — eddig szétforgácsolt — gazdasági, szellemi és erkölcsi erő csak a szövetkezeti mozgalom kiépítésével állítható be minden községben a kellő súlyal gazdasági életünk fejlesztésébe és rendszeres napi munkálásába. A magyar falu gazdáját szövetkezés útján kell tömöríteni a gazdasági megerősödés érdekében.

A szövetkezés többször hangzottatott célja elsősorban és mindenekelőtt a kisemberek gazdasági megszervezése anyagi érdekeik védelmére. A szövetkezetnek az anyagjakon túl távolabbi feladata, erkölcsi és kulturális nevelő hatása is van. Az együvértetés, a kölcsönös támogatás és az önségély érzésének felbresztésével, keresztényi szeretetre, takarékosságra, áldozatkészségre, önzetlenségre és becsületességre neveli a népet.

Ma nincs más út és vájasztás, mint a szövetkezés, a szövetkezeti szervezkedés! A szervező munkát azonban maga a tömeg nem tudja elvégezni. Ez az irányításra és vezetésre hivatottakra vár. A köztért való áldozatos munkát vállalnia kell minden vezető személynek aki népünk sorsát szíven viseli! A

helyi körülmények szerint megfelelő felvilágosító munkára van szükség, hogy mindenki egyként tisztán lássa a fogyasztási szövetkezet célkitűzéseit, előnyeit és az elérhető eredményeket.

A fogyasztási szövetkezet jelenősége

A gazdasági életben a fogyasztás egy állandó, megszakítás nélküli vétkeringést jelent. Mindenki fogyasztó, ugy a szegény, mint a gazdag. A háztartási és gazdasági szükségletek beszerzéséről mindenkinek naponként kell gondoskodnia. Ott, ahol nincs szövetkezet, a fogyasztó közönség olyan minőségű árukat kénytelen vásárolni, amilyent azon a piacon a magánkereskedelem megszab. A városi messzelevő faluban a fogyasztónak gyakran silányminőségű áruért kell kiadni a pénzt, ami által mérhetetlen károka szenved. A helyzeten a fogyasztási szövetkezet létesítésével segíthetünk. A fogyasztási szövetkezet segítségével ragadhatjuk ki a fogyasztó közönséget a sokszor lelkiismeretlen áruzsora karmaj közül. A fogyasztási szövetkezet a készpénzvásárlással a falu népét takarékosságra és beosztásra szoktatja. A szövetkezet a közvetítő magánkereskedelem hasznát megakartítja és azt a tagoknak, illetve vásárlóknak osztalék és visszatérítés alakjában visszaadja, vagy pedig a tagok közös gazdasági és kulturális érdekeit szolgálja.

A tagok száma

A szövetkezeti törvény pontosan előírja, hány taggal a kájkítható fogyasztási szövetkezet. A legkevesebb taglétszám falun tizenöt, városban száz. Falusi vonatkozásban tizenöt tag alig hozhat össze elegendő összegű üzletrészt. A fogyasztási szövetkezetnél nem teljesen az üzletrésztőkön van a hangsúly, hanem az illető község fogyasztóinak megszervezésén, a szövetkezetbe való bevonásán. Arra kell törekedni, hogy a község lakosságának minél szélesebb rétege belépjen a szövetkezet tagjai közé. A fogyasztási szövetkezet annál erősebb lesz, minél több a ténylegesen vásárló tagok száma.

Saját üzletrésztőke fontossága

A szövetkezet üzletrésztőkéjének nagysága a község lakóinak számától és a szükséges üzleti árúkérszet értékétől függ. Az üzletrésztőknek nagyon fontos szerepe van a szövetkezet eredményes működésében. Csak az erős, saját forgatókével rendelkező fogyasztási szövetkezetek válthatják valóra a

hozzájuk fűzött reményeket és vihetik véghez a rájuk váró feladatokat.

Minden tagnak legkevesebb annyi értékű üzletrésztőkéje legyen, amennyi megközelíthetőleg kéthavai áruvásárlásra. A szövetkezeti üzletrésztőke igen jövedelmező befektetés is, ha figyelembe vesszük az osztalékot és a vásárlási visszatérítést. Az a szövetkezet, amelynek nincsen elegendő üzletrésztőkéje, nem tud megfelelő mennyiségű árukészletet tartani. Ha pedig hitelre vásárol, drágábban szerzi be az árut, mert azt még külön kamat is terheli. Ezt csak úgy lehet elkerülni, ha már az alakulás alkalmával a szervezőbizottság reális számítást végez. Arra irányuljon az üzletrésztőke, hogy a tagok a már megvett üzletrésztők értékének legalább tíz százalékát az alakuló közzvülés megtartása előtt befizessék. Ajánlatos azonban, ha a tagok az alakuló közzvülésig minél nagyobb összeget befizetnek, mert annál inkább kájkítnak a szervezkedés iránti bizalom és annál hamarabb meg lehet nyitni a szövetkezeti boltot. A teljes üzletrésztőke lefűzésőbb a szövetkezeti bolt megnyitására befizetendő, mert amíg ez nem történik meg, a Hangya-szövettség a szövetkezet megnyitáshoz nem járulhat hozzá és nem adhat árut.

Általános elterjedt, téves felfogás, hogy a tagok akkor fogják nagyobb készséggel befizetni üzletrésztőkeiket, ha a szövetkezet megkezdte működését. Tapasztalattól megállapítható, hogyha a szövetkezet már megnyitott, a tagok csak nagyon nehezen fizetik be üzletrésztőkeik hátralékos összegét. A szövetkezetnek csak a befizetett üzletrésztőke képezheti szűrd alapját. A feltételre és a jóhiszúságra könnyelműség építeni olyan fontos intézményt, mint a szövetkezet.

(Folytatjuk).

„CORVIN” Hitelszövetkezet

tagjának, betélesének lenni. népi közeességé

Még ma iratkozz be!

Készpénzdet pedig betétképen kamatra a „Corvin” Hitelszövetkezetnél helyezd el! Gondolj arra, hogy a te tagd járdó és betétedből — amey neked jövedelmez is — támo atjuk olo-ó kölcsönnel tagtestvéreidat ma engem, holnap esetleg már téred is. Gondolj jövedre és takarékoskodni! Befizetés és beiratási helyek: Hétköznap délelő t 9-13 óra között a Magyar Házban levő irodában. Vasárnap d. e. 10-12 óra között I. kerületben Piata Traian-téren, Nenadovics házban, Gradiel-trafik. III. kerületben Kiefer, volt Novotny v. n. déltő. IV. ker. ben Pavatz, volt Polyenvendéglő. V. kerületben (Mehala), Boulevard Hasdeu 16 szám.

Legkevesebb tagsági díj 1000 lei (2 db. üzletrész) fizethető részletekben is (2 hetenként is, 100 hét alatt), beiratási díj 5 lei üzletrész zenként. Népednek annyit érsz, amennyit érte teljesítesz

— Szlovákiai szövetkezetek. A szlovákiai központi szövetkezet Pozsonyban megtartott közgyűlésén beszámoltak a szlovákiai szövetkezetek helyzetéről. Eszerint a központi szövetkezetnek 1941 december 31-én a következő tagjai voltak: 6 szövetkezeti szövettség, 719 hitelszövetkezet, 558 földműves kölcsönző pénztár, 835 fogyasztási szövetkezet, 15 földműves raktárszövetkezet, 10 gyümölcstermelő szövetkezet, 63 szesztermelő szövetkezet, 49 tejszövetkezet, 26 építési szövetkezet, 15 iparszövetkezet, 44 különböző mezőgazdasági jelleggel bíró szövetkezet, és 14 fizikai személy, vagyis a szövetkezeti központnak összesen 1872 tagja van. A vagyoni tételek: Készpénzállomány 43.9 millió korona, értékpapírok 11.9 millió korona, ingatlanok 5.5 millió korona, üzletrészek 2.5 millió korona, i gati alapok 7.9 millió korona, betétek 376.6 millió korona és letétek 81.8 millió korona. Az elmúlt évben 51 hitelszövetkezet, 83 fogyasztási szövetkezetet és 19 szesztermelő szövetkezetet alapítottak. 1941-ben 2 hitelszövetkezet és 8 fogyasztási szövetkezet épített saját székházat. A központhoz tartozó szövetkezetek ingatlanainak értéke 400 millió korona, árukészleteinek értéke 110 millió korona míg az egész évi üzleti forgalom elérte az 1680 millió koronát.

Még egy üzletrészt

jegyezzünk, hogy a többi városrészek is lehessen egy-egy „HAN YA”-os tagja

„FURNICA-HANGYA”

Fogyasztási Szövetkezet 1. sz. fiókja, Timisoara-Temesvár II., Piata Traian 6
Telefon 40-18

G Y E R M E K V I L Á G

JÓSKA ÉS A MADARAK

Jóska, a vásott gyerek
Nem túrta a madarat,
Hoi megjelent, fészek ott
Epen soha nem maradt.

Le szedte szívtelentül
S rosszlelkien nevette,
Hogy a madár napokig
Síratta és kereste.

Híába volt az intés
„Jóska jól viseld magad,
Mert hoi nincsen kismadár
Gyümölcs ottan nem marad.”

Ő nem bánta, folytatta,
Jó szó nem használt neki,
S egy napon a gyümölcsöt —
Mindhiába keresi.

Mind lerágták a hernyók,
Csak a helye, az maradt,
Bóg Jóska, miért is úzte,
S bántotta a madarat.

Más kertben, hol madár van
A gyümölcs csak egy nevet,
Annál van, hogy elrejtji
A fákon a levelet.

Pista, Juci táncot jár
A szilvának úgy örül,
S ő sóhajtozva lesi
A kerítésük mögül.

(Sicula-Sikula, Aradmegye)

BARNA MARGIT

ALMASZÜRET Bábjáték kicsinyeknek

SZEREPLŐK: Jani bácsi, Béla és Dani fiúcskák.
(Két játszó szükséges, egyszerre 3 szereplő is lehet a színen).
KELEKÉK: Almafácska néhány rákötözött almával, fülembjedal füttyszóval utánozva, almaszedő ujjaskaró.

(A fülemile énekel a fán, Dani és Béla alatta leskelődve hallgatják.)

BÉLA: Jaj! be gyönyörűen énekel a fülemile madár!

DANI: Ott van neki a fészke is a falombok sürlőségében.

BÉLA: Talán már tojáskái is vannak?

DANI: Négy volt neki, de már kikeltek, fel is nőttek a fiúcskái, el is repültek!

BÉLA: Honnan tudod?

DANI: Neked megsugom, de csak teneked, ide gyere, itt sugom meg, mert ott meghallják (ide-oda vezetgeti, hogy megsughassa). Hát tudd meg, hogy én titokban voltam már a sűrű lombok között az almafán, megnéztem a fülemile fészket. (A közönséghez.) Ti nem hallottátok meg, mit sugtam? (Feleletek. Dani letagadja a közönség állításait és egyéb sugottakat hazudik.)

BÉLA: Jaj be szeretnék én is fülemile madár lenni, hogy olyan szépen tudjak énekelni. Megpróbálom megtanulni (fütyül, utánozza a fülemilét, ügyetlenül.)

DANI: Én is szeretnék ám fülemile lenni, azért, hogy ott lakozhassak a fán és kedvemre anynyi körtét ehessen róla, amennyi a hasamba belefér.

BÉLA: Te csacsi, hiszen ha fülemile volnál, akkor csak ekkorácska hasad volna, mint a madárnak illik.

DANI: De én elefánthasú fülemile szeretnék lenni, ekkora hassal ni!

JANI BÁCSI (jön): Gyerekek, mit nézegetitek olyan nagyon az almafát?

BÉLA: Csak nézegetjük, csak.

JANI BÁCSI: Félek, hogy olyan nagyon nézitek, hogy leesik tőle az érett alma. Mert mind érett ám. És éppen szükségem is volna egy fiúcskára, aki segítsen az almaszedésben.

BÉLA, DANI: Én segíték! Én segíték!

DANI BÁCSI: Hát melyiktek tud jól a fára mászni?

DANI: Én tudok! Kitiünően tudok, akár a mókus!

BÉLA: Én nem próbáltam még, hát nem is tudom, hogy tudok-e, vagy se.

JANI BÁCSI: No akkor próbáld meg, Béla, tudsz-e fára mászni?

BÉLA (megköpi a markát és nekigyürkőzik, nagy nyögésekkel mászik, hangosan biztatják, a közönség is, de minduntalan visszacsúszik, végül valamennyire felmászik, de nagy sikoltással visszacsúszik, utána nagy jajgatást csap): Jaj, kitortem a fülemilét, kifécamodott a hasam, eitortem a hajamat!

JANI BÁCSI: Jól van, nincs semmi bajod. Béla, téged fogadlak meg almaszedésre!

DANI: Hát miért Bélát, mikor én tudok fára mászni, ő meg nem!

JANI BÁCSI: Éppen azért, mert az almát nem fára mászva kell szedni, hanem a földön alatta állva, almaszedő ujjaskaróval. Menj, Béla fiúcskám és kéréződj el a szüleidtől almaszüretre, én meg azalatt hazamegyek és elhozom az ujjaskarómat. (El.)

BÉLA: Én megyek elkéreződni a szüleitől.

DANI: Én is hazamegyek. (Egyik jobbra, másik balra el.)

DANI (rövidesen visszafordul): Elmentek? Biztosan elmentek mind a ketten? Senki sincs-e a közelben? (A közönséghez.) Maguk sincsenek itt? Ugy elbujok én itt, akár a fülemile madár! És most neki a sok almának! (Osámosogva, csettentgetve eszik.)

Potykapoty és Fityfirty

vagy: ne légy kíváncsi!

Egy néger kislány és egy néger leánya elindult egyszer világot látni. Ugy is mondhatnám, hogy csak a szájukat akarták látni, — de megsérteni nem károm a két gyereket, — aki titokban oldott kerekét. Hogy el ne felejtsem, a két gyereket, — mint jóra való négerket, — fekete volt, mint a — fekete tinta — és ej kell mondanom ezt még: — a kislányt Potykapotynak, a leányt pedig Fityfirtynek nevezték.

Hát úgy történt, hogy a két néger gyerek, — akár a felnőtt emberek, — elindult, hogy lásson világot, — amiből eddig még keveset látott. Másnap reggel a városba értek, — hol jánivaló volt termédek.

Fityfirty és Potykapoty csak bámu — az ezerféle gyönyörű csodátul, — egy nagy áruház ajtaján bemennek, — no, — akár egy hétig sem pihennek, — annyi a játék, a nézivaló, — Kis autó, vasut, meg hintaló, — labda és mordony, ostar, karika, — mesebe való szelvéssz p-ripa, — kis árutak, mik beszélni is bírnak, — babák, melyek nevetnek és sírnak, — de fejszorolni nem lehet egészen, — hogy mennyi játék volt az áruházban belsőjében.

Potykapoty csak bámul és azt mondja:

— Ez már beszéd!

Fityfirty csak így szól:

— Be szép!... Be szép!

Az áruház egy sarokszobájában — egy nagy skatulya állott egymagában, — senki nem volt ezen a részen, — hát Potykapoty odament nagymerészen — s mintha az egész világnak hánygá fitytet, — magával huzza Fityfirtyet.

— Ne légy már olyan mulya, — nézzük meg, mit rejt ez a skatulya! — így szól a lánynak Potykapoty.

S mivelhogy senki nem volt ott, — a skatulyához közel mászott, — hogy szemügyre vegye a furcsa kis jószágot. — Eleinte beerte a szemével, — de aztán simogatni kezdte a kezével — és minthogy semmi baj nem lett belőle, — a bátorsága nőni kezdett tőle, — a kíváncsiság is furt oldalában, — hogy mi lehet abban a skatulyában.

Addig-addig tapogatta — simogatta, nyomogatta, — míg egy rémes pillanatban — a skatulya fedele fölpatlan

JANI BÁCSI ÉS BÉLA (jönnek a négyujjú karóval és kosárral. Dani félve elhallgat és bujik a lombok között.)

JANI BÁCSI: No, hozzákezhettünk a szedéshez. Én szedem, te meg rakosgasd! (Az ujjaskaróval szedi az almát, Bélának nyújtogatja, Béla kosárba rakosgatja.) De nem látok be elég jól oda a sűrű lombok közé! Mintha valami mozogna ott és mintha almát szedegetne! Vajjon ki-mi lehet az? (Nézegeti, lesi.)

DANI: Jaj, kérem szépen, én csak a fülemile madár vagyok, igazán... (Fülemilefütytyöt próbálgat.)

JANI BÁCSI: Ugyan miféle fülemile?

BÉLA: Jaj, vajjon nincs annak a fülemilének nagy elefánthasa?

JANI BÁCSI: Akármilyen fülemile, elhessegetem. Oda a sűrűbe úgy se tudunk jól belenyúlni az ujjaskaróval, hát inkább csak megsulykoljuk a karóval a fát, míg az alma mind leesik. (Veri a lombot a karóval, Dani eleinte fülemilefütytyel jajong, aztán a fütyty közt mind több a sziszegés, nyögés, majd jajgatás.) Ne jajgass gyönyörű széphangu fülemile madárka, inkább repülj el szépen az almafáról, amíg az almaszüret tart, hiszen ha fülemile vagy, akkor van neked szárnyad és el tudsz repülni. Repülj, repülj kis madárkám, hess, hess!...

DANI: Jaj, ne üsse a lombot, Jani bácsi, hiszen én vagyok a maga fájának a szegény kis fülemiléje. Kis madár vagyok, jó vagyok!

JANI BÁCSI: Igen, úgy látom, hogy te amolyan jómadár vagy! (Üti a lombot.)

DANI: Jaj, ne üsse a lombot, benne van a fészke.

JANI BÁCSI: Röpülj csak te is, röpülj te kis madár!

DANI (jajgatva leesik): Jaj, elég volt, nem vagyok én fülemile, hanem Dani vagyok.

JANI BÁCSI: Igazán, Dani vagy? Mert alig ismerlek rád, olyan elefánthasad nőtt. Na, hát ha hivatalosan is részt vettél az almaszüretünkön, hát váljék egészségedre, szép szüret volt, jó szüret volt s ahogy illik, tánc is volt a szüreten, meg muzsika is hozzája. Köszönjük meg szépen mindnyáján, háromszor is (a közönséggel együtt háromszor): Fülemile Dani, köszönjük a szép muzsikát!

— s a két gyerek vacogni kezd tőle, — mert egy Krampusz ugrott ki belője — s fenyegetően rájuk kiáltott:

— Potykapoty és Fityfirty, hát ti mit csináltok?!...

A két gyerek szólni sem tudott — szedte lábát, szébesen elfutott, — csak szaladtak, nem beszéltek, — meg sem álltak, míg haza nem értek.

Megfogadták: soha többé kíváncsiak nem lesznek — és hogy olyat, mit nem szabad, soha többé nem tesznek.

Cirstost leleplezik

Csunya Cirstos, ravasz kópé

Miben töröd fejedet?

Szájad nyálva miért lesed

Azt a szegény verebet?

Gyanul! anul csipegeti

Az ehullott morzsákat,

S olyan boldog, hogy feledj

A vérengző cicákat.

Mégis neked volna szived

Orvul rája támadni?

Persze, szeretnéd a máját

S a zuzáját megenni!

Menj inkább a kamarába,

Ha vadászni van kedved!

A rácsáló egereket

Nem bánom, ha elcsiped.

Kis madárnak meg hagyj békét,

Mert ha elfut a méreg,

Furkósbottaj hamarosan

Megkapod majd a bédet!

ZSIGMOND JÓZSEFNÉ

KÖZGAZDASÁG

Bulgária gazdasági kapcsolatai Németországgal és Olaszországgal

A háború kitörése óta Bulgária gazdasági kapcsolata különösképpen elmélyült Németországgal és Olaszországgal. Ennek egyik oka a háború, a másik pedig az a körülmény, hogy a két nagyhatalomnak elsősorban mezőgazdasági terményre van szüksége, amelyből vizsgázt Bulgáriának, mint agrárállamnak felesleg van. A gazdasági kapcsolatot leghívebben kifejező külkereskedelmi mérleg nem mutat hirtelen, ugrásszerű emelkedést, hanem fokozatos évről-évre való növekedést.

Ez a fokozatos fejlődés azért jelentős, mert a bolgár földműves lakosság magas áron tudja értékesíteni termény- és állatfeleslegét, részint pedig azért, mert Bulgária minden nehézség nélkül be tudja szerezni a szükséges iparcikket Németországból. A bolgár földműves ma már nemcsak a legminimálisabb életszükségleteit tudja fedezni, hanem a Németországból hozott gépekkel termelési eszközeit is fejleszteti, ami magától értetődően az életszínvonal emelkedéséhez vezet.

A német-bolgár kapcsolatok eredménye a bolgár gazdasági élet újabb ágaiban napról-napra megnyilvánul. A két ország közötti árucserforgalom a bolgár nép számára egészen új munkalehetőségeket teremtett. Bulgária elsősorban mezőgazdasági termé-

keket, átalokat, fát és egyes bányakincseket szállít Németországnak, de jelentős tétele a kivitelnek a dohány is. Németország cserébe gépeket és kisebb iparcikkeket küld Bulgáriába. Ezenkívül a német birodalom azzal is igyekszik előmozdítani a bolgár mezőgazdaság fejlődését, hogy szakembereket küld Bulgáriába. A német tőke is hatalmas érdekeltségeket vállalt Bulgáriában. Német tőkével építik újja a mecedoniai bányákat és a német tőke segítségével igyekeznek a bolgár gyáripar fejlődését előmozdítani.

Hasonlóan fejlődnek az olasz-bolgár kapcsolatok is. A két ország közötti gazdasági kapcsolatok 1935-ben és 1936-ban voltak gyengék, de ettől eltekintve a külkereskedelmi forgalom teljesen kielégítő és további fejlődése várható. Különösen az olasz tőkének van nagy szerepe a bolgár gazdasági életben. 1940-ben a Bulgáriában szereplő idegen tőke 25,1 százaléka olasz. Főleg a gyáripar támogatja nagy mértékben az olasz pénzpiac. Németországhoz hasonlóan Olaszország is küldött Bulgáriába szakembereket, akik különösen az ipar fellendítésénél fejlenek ki közreműködést. Bulgária csaknem ugyanolyan cikkeket szállít Olaszországba, mint Németországba, viszont Olaszországból félgyártmányokat és kisebb iparcikkeket kap.

Jó lesz a belföldi gyapottermés. A gyapotültetvények az idén jó termést ígérnek. A termés betakarítása néhány napon belül megkezdődik. Hozzávetőleges számítások szerint hektáronként átlagban ezer kilogramm gyapot várható.

Olaj dohánymagból. A kutatás és a növényekkel folytatott kísérletek napról-napra új ismeretekkel szolgálnak számunkra. Így legutóbb egy magkísérleti állomáson a vizsgálat folyamán kiderült, hogy a dohánymag olajat tartalmaz, még pedig aránylag igen jelentékeny mennyiségben. Az ilyen módon nyert olaj kitűnő minőségű és elsősorban étkezési célokra alkalmas. Ez a felfedezés különösen azon országok számára igen fontos, amelyek nélkülözik a más természetű olajukat, mert részben a dohánnyal nyert olajjal fedezhetik majd szükségletük egy részét.

Határidő napló

AUGUSZTUS 20:

Kereskedelmi malmok augusztus 7-i buzakészletének bejelentése a katonai és polgári ellátási államtitkárságon.

Akiknek feldolgozás vagy eladás céljából 100 kilogrammot meghaladó mennyiségű egységes buzalisztjuk van augusztus 8-án, a katonai és polgári ellátási államtitkárságon eddig a napig kötelesek bejelentést tenni.

AUGUSZTUS 31:

A hivatalos lap 1942 május 30-i 123. számában megjelent 415. számú rendeletörvénnyel előírt gyapjumenyiségek beszolgáltatása a gyapjügyűjtő központokban.

Forgalmi adó fizetésére kötelezett vállalatok adóvallomásának benyújtása a pénzügyigazgatóság forgalmi adó osztályán (városokban), vagy az illetékes kerületi adóhivatalnál (falvakon).

Romániával hadbanálló országok alattvalóinak tulajdonát képező vagyontárgyak bejelentése.

Részvénytársaságok részvényeinek bemutatása és száraz bélyegzővel való elátása a pénzügyigazgatóságon.

SPORTTESEMÉNYEK

Vasárnap: Németország—Románia válogatott labdarúgó mérkőzés Beuthenben

Holnap, vasárnap Románia válogatott labdarúgó csapata Beuthenben szerepel, hogy összemérje erejét a német válogatottal — Herberger csapatával. A román válogatottnak nehéz feladatot kell megoldania és egy biztos vereség is már sikernek számítana. A német válogatott már hosszú idő óta Beuthenben tartózik és ott készülődik erre a találkozóra. Edző mérkőzéseik eredményei egyenesen féjtelmetesek (két játékban tizenhat gólt rúgtak és egyet sem kaptak). Herberger, a németek birtalmi edzője, nagyszerűen

ért válogatott csapatának összeállításához, lelkesítéséhez és éppen ezért minden tekintetben szabad keze is van.

A két ország válogatott csapata Beuthenben így áll egymással szemben:

Németország: Jahn — Jänes, Müller — Kupfer, Sold, Sing — Burdanski, Decker, Walter, Wilimowski, Klingler.

Románia: Pavlovits — Moldoveanu, Negrescu — Simătoe, Wetzler III, Constantinescu Grecu — Bindea, Marian, Sonny Niculescu, Jordache, Bogdan.

Az evezőegyesületek részvétele a mai tengerészeti napon

A Román Tengerészeti Liga ma, szombaton a tengerészet napja alkalmából Timișoara-Temesvárott nagyszabású ünnepeket rendez, amelyeken szerep jut a vízisporttal foglalkozó egyesületeknek is. Dél-előtti diszfelvonulás majd délután félnegy órai kezdettel a városi strandon a sportegyesületek csónakjainak felvonulása, utána pedig versenyek következnek. Este a vízisporttal foglalkozó egyesületeknek a víz partján levő helyiségeit kivilágítják, a Begat fényszórókkal világítják meg és a bárkákat, amelyeken a közönség sítahajózást végezhet, szintén kivilágítják.

Mit tudnak a spanyol uszók?

A hannoveri nemzetközi uszóversenyen a spanyol versenyzők is indultak, de minden siker nélkül. Hannover után Frankfurtban is versenyeztek a spanyolok az ottani válogatottal és 26.26 arányban döntetlenül végeztek. Ime az eredmények:

100 m hátuszás: 1. Salamita spanyol 1:18.8, 2. Geschke német 1:15.6. 100 m gyorsuszás: 1. Müller német 1:06.2, 2. Abri spanyol 1:08. 200 m melluszás: 1. Garzia spanyol 3:07.3, 2. Minich német 3:07.4, 400 m gyorsuszás: 1. Geschke 5:36.4, 2. Martinez spanyol 5:54.1. Vízilabdában a frankfurtiak 7:2 arányban győztek.

Sport-Foto-Optic
A legolcsóbb sportfotók és azok javítása

A. M. Mülley-nél

Timisoara I., Str. Solderer 11
Fiók: IV., Bulev. Berthelot 10. Telefon 10-19

Hägg a svéd váltóbajnokságokon dőlt ki

Hägg julius utolsó szerdáján Gävlében kísérletet tett Kälarne 8:09 perces 3000 m-es viágéscsúcsának megdöntésére, de „csak” 8:09.4-et futott és így a kísérlet nem sikerült. A további helyezések 2. Hellström 8:10.4, 3. A. Andersson 8:11.4. (Ugyanezen a versenyen Vestberg 406 cm-t agrott ruddal.)

Vasárnap, augusztus 2-án voltak azután a svéd váltóbajnokságok. Hägg itt a 4×1500 méteren a Gävle utolsó embere volt, mégis az Örgrite győzött 15:52.4 alatt, míg a Gävle 15:52.6-tal második lett. Hägg csak 3:55.8-at futott és nem tudott győzni, sőt a verseny után összeesett. Ekkor állapították meg a sportorvosok a teljes kimerültséget és hosszabb időre eltöltötték a versenyzéstől.

Az egy hónapos vad csucs-hajásza úgy látszik, megbosszulta magát. Szerencse lesz, ha ez az összeroppanás nem lesz súlyos kihatással Hägg további versenyzői pályafutására.

Sport hírek mindenfelől

A velencei hármas hölgytornász viadal részletei: 1. Magyarország 167.27 pont, 2. Németország 164.13, 3. Olaszország 163.44 pont. Az egyéni összetett versenyben az olasz Gelminj lett első 28.32 ponttal, 2. Gulyásné Kötetes Erzsébet 28.26-tal, 3. Fehér Anna 27.99-el. A legjobb egyéni eredményt Nagy Mária és Horváth érte el szabadgyakorlatban, mindkettőjük eredménye 9.56 pont volt.

A csütörtöki atlétikai viadalon a magyar atléták többek között a következő eredményeket értek el: Sulyiökés Németh 14.43, 800 m Harsányi 1:58.2, Gyekosztvetés Tóth 43.77, 1500 m Körösi 4:15, 200 m Gyenes 22 mp, kalapácsvetés Remete 43.52, 4×100 m váltó MAC 44 mp.

Louis Thierry, francia könnyűsúlyú ökölvívó bajnok nem mindennapi sikorsorozatot ért el. 23 győzelmet aratott egymásután. Legutóbb Párisban legyőzte az ugyan csak francia Dewynek et.

Az Ujpest meglepetésszerű veresége után, amelyet a Törökvéstől szenvedett el, a Szent István-kupa további műsora így alakult: Tegnap, pénteken este játszották a Gamma—Solnok találkozót, míg ma este kerül sor a Ferencváros—Törökvést középdöntőre. A győztesek a döntőt szerdán este játszzák.

Ügyeletes gyógyszerárak

Szombaton, augusztus 15-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Janka (a betegséglézővel szemben) és Butta (volt Weisz, Avram Jancu-tér).

Vasárnap, augusztus 16-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Stauble (volt Hajós, a prefektúrával szemben) és Niedermayer (Szerb-palota).

Hétfőn, augusztus 17-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Lager (volt Vojtek, Reg. Maria-ut és Moise Nicoara utca sarok) és Berger (Saguna-ut és Gral Coanda utca sarok).

Szombaton, augusztus 15-én Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak. Belváros: Ionescu-Heyer (Unirii-tér), Gyárvaros: Kigyó (Traian-tér), Erzsébetváros: Bianu (Miron Costin utca sarok), Józsefváros: Neurohr (Preyer utca sarok), Mehálában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Vasárnap, augusztus 16-án Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak tartanak szolgálatot. Belváros: Hügel (Libertatii-tér), Gyárvaros: Meiszner (Petru Maior-tér), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-tér), Józsefváros: Csillag (General Dragalina-tér), Mehálában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Hétfőn, augusztus 17-én Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak. Belváros: Irgalmasok (Sft. Ioan utca), Gyárvaros: Jahner R. (Stefan cel Mare utca), Erzsébetváros: Keller (Carol-ut), Józsefváros: dr. Gotterbarm (Vacarescu utca), Mehálában a Corvin Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Rádió

SZOMBAT, AUGUSZTUS 15.

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemezek. 12.25 Katonai rádióposta. 12.55 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesült órája. 15.30 Gyermekfőóra. 18.20 Katonai rádióposta. 19. Zenekari hangverseny. 19.50 Német nyelvű hírek. 20. Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21. Népdalok. 22. Hírek, sport. 22.20 Táncczene. 23. Könyvi, tarka zene hanglemezekről.

Radio Moldova: 13. Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14. Hírek. 14.20 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 18.30 Hanglemezek. 19. Hanglemezek. 19.15 Előadás. 19.30 Román dalok 5s indulók. 20. Előadás. 20.15 Ének. 20.30 Hírek. 20.40 Szalonzene. 21. Zongorajáték. 21.20 Operettrészletek. 22. Hírek. 22.20 Jazzband.

Budapest I: 8. Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10. Egyházi ének és szentbeszéd az esztergomi székesegyházból. 11.15 Görög katolikus istentisztelet. 12.30 A rádiózenekar hangversenye. 13.45 Hírek. 14. Művészletek és Versek. 15. Helyszíni közvetítés a cirkszoból. 16.45 Zenekari hangverseny. 17. Hírek. 17.20 Zongorajáték. 17.40 Csevegés. 18. Táncczene. 18.35 Hangképek innen-onnan. 19. Hírek. 19.20 Jazz-band. 19.35 Csevegés. 19.45 Cigányzene. 20.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 21.40 Hírek. 22.15 Sport. 22.35 Magyar dalok. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25

Szórakoztató zene. 24. Hírek.

Budapest II: 11.15 Szórakoztató zene. 18.35 Mezőgazdasági előadás. 19. Klarinét és hárfahangverseny. 19.25 Cigányzene. 19.45 Felolvasás. 20. Hírek. 20.10 Felolvasás. 21.10 Gordonkajáték.

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 16.

Bucuresti műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I: 8. Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10. Református istentisztelet. 11. Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 Ifjúsági műsor. 12.55 Felolvasás. 13.10 Szórakoztató zene. 13.45 Hírek. 14. Művészletek. 15. Mezőgazdasági előadás. 15.45 Zenekari hangverseny. 16.40 Felolvasás. 17. Hírek. 17.20 Jazz-számok zongorán. 17.40 Felolvasás. 18. Katonaműsor. 19. Hírek. 19.20 Helyszíni közvetítés. 19.50 Indulók. 20.10 Sport. 20.35 Hanglemezek. 21.40 Hírek. 22.10 Üzen az otthon. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Zenekari hangverseny a Margitszigetről. 24. Hírek.

Budapest II: 11.15 Cigányzene. 12.15 Zenekari hangverseny. 15.45 Szalonötös. 19. Karének. 19.25 Hangverseny. 20. Hírek. 20.10 Hegedűjáték. 20.40 Felolvasás. 21. Felolvasás zongorasámokkal.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 17.

Bucuresti műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemezek. 10. Hírek. 10.15 Zenekari hangverseny. 11.20 Dalok és szólók. 11.40 Elbeszélés. 12.10 Szalonzenekar hangversenye. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Cigányzene. 14.30 Hírek. 15.20 A rádiózenekar hangversenye. 16.15 Séta a budapesti vásáron. 16.45 Hírek. 17.15 A közellátási miniszter beszéde. 17.30 Katonazene. 18.05 Felolvasás. 18.30 Magyar dalok cigányzene

kísérlettel. 19. Hírek. 19.20 Szavaltat. 19.50 Zongorahangverseny. 20.15 Elbeszélés. 20.35 A rádiózenekar hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Üzen az otthon. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Táncczene. 24. Hírek.

Budapest II: 19.15 Magyar dalok. 19.30 Felolvasás. 20. Hírek. 20.10 Könyvi zene. 21.10 Felolvasás. 22.10 Szórakoztató zene.

KEDD, AUGUSZTUS 18.

Bucuresti műsora lapzártáig nem érkezett meg.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemezek. 10. Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Ének. 11.40 Felolvasás. 12.10 Katonazene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Táncczene. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16.15 Gyermekfőóra. 16.45 Hírek. 17.15 Elbeszélés. 17.45 Gítárhangverseny. 18. Felolvasás. 18.20 Szórakoztató zene. 19. Hírek. 19.20 Szindarab előadása. 21.40 Hírek. 22.10 Üzen az otthon. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24. Hírek.

Budapest II: 18. Ruszin műsor. 18.30 Mezőgazdasági előadás. 19. Órgonajáték. 19.30 Felolvasás. 20. Hírek. 20.10 Felolvasás. 20.30 Kamarazene. 21. Felolvasás. 22.10 A rádiózenekar hangversenye.

Fordításokat

irodalmi és szakműveket, okmányokat, levelezést, román, magyar és német nyelven, valamint bármilyen irodalmi munkát vállalok. Levelezőlap érdeklődésre válaszolok. Imisoara-Temesvár III., Rusu Sirianu-utca 2 szám, Weil.

A timisoarai városi mozik műsora Előadások kezdete 5. 7. 9-kor. Vasár- és Ünnepnapi d. e. 11 és d. u. 3-kor is

CAPITOL

Szerelmi keringő

Hans Moser Elfi Mayerhoffer Paul Hörbiger
Bécs a múlt század végén... Szerelm!... Zene!...
Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

THALIA

Szerelem és becsület között

(Minna v. Barnhelm)
Käthe Gold Ewald Balsler
Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

APOLLO

KRAMBAMBULI

Victoria v. Ballasko és Sepp Rist mellett
egy kutya a főszereplője ennek a filmnek
Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőnk távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetés díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szóig tizenöt leí, minden további szó kettő leí. Minden más rovatban tizenöt szóig harminc leí, minden további szó három leí. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cím a kiadóban” jelzésű hirdetéseknel tíz leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak kereset hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Könyvelőnő, aki az egyéb irodai munkákban is jártas, keres iparvállalat. Román, német perfekt nyelvtudás fontos. Ajánlatokat „Tökéletesen megbízható és intelligens” jelígerre a Timisoara-Temesvári kiadóba kérik. (3757)

Gyermekszerező zsidó mindenest, aki főzn jól tud, felveszek egész napra. Bejáró van. Cím Reclama Hirdetőben, Arad Eminecu 8. (2966)

Elsőrendű keresztény könyvelő keresünk, esetleg félnapra is. Cím Reclama Hirdetőben, Arad, Eminecu 8. (2967)

Katonamentes kocsis állást keres. Timisoara-Temesvár, II., Barbu de la Vrancea-utca 28 szám, ház mesternél. (2115)

Mindenes szakácsnő keresek. Timisoara-Temesvár, III., Doja-utca 12. szám, szuterén. Erdeklődni 9—12 óra között. (2121)

Irodakisasszony ügyvédi irodába azonnal felvétetik. Esetleg kezdő is lehet, kívülről iskolai bizonyítvány megkívántatik. Cím a Timisoara-temesvári kiadóhivatalban. (2123)

Kifutófiu felvétetik. Arad, Marie Chendi-utca 9, földszint. (2958)

Megbízható fiatalember kifutónak felvétetik. Hollós uridivatüzlet, Timisoara-Temesvár, I., Regele Ferdinand-körút Palace-kávéház mellett. (2126)

Nővér keresetik azonnalra 4 hónapos gyermek mellé. Standard harisnyagyár, Timisoara-Temesvár. (2127)

Motorkelöt és lakotost azonnalra keresek. Friedrich, Timisoara-Temesvár, II., Cogalniceanu-utca 8. szám. (2128)

Mindenest egy magános nőhöz keresek. Arad, Reg. Ferdinand-körút 8. (4040)

Bejáró szakácsnő, perfekt, keresek azonnalra naponta 10-től 4 óráig. Timisoara-Temesvár, Diaconovici Loga 3. I. emelet. 3. (2135)

Kétfagu családhöz keresek szorgalmas, tisztá, munkászerető nőt, ki inkább jó bánásmódrá reflektál. Jelenkezni Mosonyi, Gatafa. (2982)

Allást keres

Házvezetőnőnek ajánlkozok Ardeal környékére intelligens urileány, finom lelkü egyedülálló személyhez. Cimeke: Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminecu 8. alá kér. (2965)

Felsőipariskolát végzett keresztény gépmeister, 22 évi gyakorlattal, bármilyen technikai állást vállal. Bővebbet Parochia Reformata, Abrud, jud. Alta. (3753)

Házvezetőnőnek elmenne vidéki gazdaságba 50 éves keresztény, magános nő. Többéves bizonyítvánnyal rendelkezik. Főzést, kert gondozást, állattenyésztés vezetését önállóan, teljes hozzáértéssel vállalja, idősebb házaspárnál, vagy magános egyénnél. Pappné, Belfir, jud. Bihar. (3756)

Házmentes, mérlegképes autorizált könyvelő, perfekt román-német-magyar levelező állást keres. Ajánlatokat „Gyakorlott” jelígerre a Timisoara-temesvári kiadóba kér. (2129)

Gyermek gondozónői állást keres több évi gyakorlattal bíró nő. Csak csecsemő vagy kis gyermekhez. Cím a Timisoara-temesvári kiadóban. (2120)

LOPOTT GUMI

Elloptak egy BANLOC-GOODRICH 525x16 nagyságu 2347-2811 számú, majdnem új autógumit és egy Mercedes autókereket. Nyomravezetőnek magas jutalom. Telefon 43-90 Timisoara-Temesvár (Administrația Financiară)

Lakás

3—4 szobás összkomfortos, beköltözhető, keres családi villát megvételeire keresek Timisoara-Temesvárott. Ajánlatokat pontos leírással, hely és ár megjelölésével kérem Dél Hírlap Timisoara-temesvári kiadóhivatalába „Ügynök kizárva” jelígerre leadni. (2109)

Egy, vagy két szoba mellékhelyiségekkel és kerttel kiadó. Fratelia Bessenyei-telep, IV. utca 55. szám. (2114)

Szépen butorozott utcai szobát keresek különbejáratú, esetleg fürdőszobával, szálnalattal. Értécsítést 14-40 sz. telefon alatt. Stroescu, Timisoara-Temesvár. (5205)

Egy vagy kétszobás butorozott szobát azonnalra keresek. Cimeket Reclama Hirdetőben, Arad, Eminecu-utca 8. (2973)

Adás-vétel

Eladó sürgösen magasabb fekvésű 300 négyzetgöl telek. Arad, Vidra-utca 14. Áros. (2976)

Jól megfizetnek egy kétlangu használt, de jókarban lévő Aragaz-rezsot. Cimeket Reclama hirdetőbe Arad, Eminecu-utca 8. szám. (2977)

Kifogástalan állapotban lévő használt, modern ebédlöt megvételeire keresek. Arad, Cosbuc-utca 12. (2981)

Kitűnő hegyaljai bor literje 90 leí. Arad, Grigore Comsa (volt Ioan Calvin)-utca 34. szám. (2974)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegetek, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hűtőszoba-, ebéd- és szanbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat, Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegetek, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zalogréduláját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoara. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Trenchkoat, finom szövettől, középtermetű férfinek, majdnem új állapotban, eladó. Arad, str. Doamna Balasa 149. (6000)

Belvárosi házak

3.500.000: üz. sarokház. — 3.100.000: színházhoz közel emeletes. — 3.000.000: muresparti 2-lakásos villa. — 2.700.000: 4-sz. villa, házban lakással. — 2.500.000: közkörháznál 10 lakás. — 2.000.000: félemeletes, 8 lakás, nagy kert. HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG, Arad Carol körút 17

Eladó: Teljesen új nő: cipő börtalppal, 40. számú, fehér-kék színű, magas alakúra való női télikabát, 14—15 éves fiúnak való télikabát, fehér gyapju sikabát („jakni”) 10—12 évesnek, női selymruha, bluz, gyermekruhák 1—5 évesek számára. Megtekinthető naponként Timisoara-Temesvár, IV., Tudor Vladimirescu 22, félemeletes, ajtó 10, deklótt 10—1 óra között. (5208)

Angora-nyulak eladók. Arad, Tigrului-utca 21. Oxigéngyár mellett. (2985)

Ebédlöt, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidarunál. Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételeire keresünk sürgösen teljes lakásberendezéseket, szőnyegetek, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3734)

Szódavizgyártat teljes felszereléssel keres megvételre a Peregul micri (Arad-m.) Furnica-Hangya fogyasztási szövetkezet. (2898)

Kerékpár jó állapotban levő, kitünő gumival eladó. Timisoara-Temesvár, III., Mühle Wilhelm-utca 25. szám. (2112)

Megvételre kerestetik kicsi jég szekrény. Ajánlatokat „Jó karban” jellegre a Timisoara-temesvári kiadóba kérek. (2117)

Keresünk egy 2½—3 méteres pultróanyagot. Cím: Reclama, Arad, Eminescu-utca 8. (2902)

Gyermekkosci, alig használt, modern eladó. Cím: Reclama, Arad, Eminescu-utca 8. (2961)

Eladó új Singer varrógép és egy vas kalyha. Arad, Ghica-utca 4. név: Vanski. (2966)

Varrógépet, kerékpárt, Super radio veszek. Samoura, Arad, Banatului utca 12. (2941)

Vízdeszernyét 100—150 kilojig megvételre keresek. Rossi Feliciano, Arad, Octavian Goga-utca 1. szám. (3999)

Átköltözés miatt keresek Timisoara-Temesvárott esetleg Aradon 4—5 szobából álló, száraz, összközművel, kertesi családi házat. Ajánlatokat pontos leirással, hely es ar megjelölésével kérem Dele Hirleap kiadóhívójába „Mérnök” jellegre leadni. Augusztus 12—18 közt Timisoara-Temesvárott vagyok. (2884)

Eladó fekete hintó és parádés löszerszám két lóra. Érdeklődni: Arad, Subcetatea, Hector utca 2. (2935)

Vízszivattyú keresek megvételre hozzávaló kutesóval és 200—400 liter viztartással. Cím: Reclama hirdetőben Arad, Eminescu-utca 8. (2980)

Magánház nagy gyümölcsös kerttel eladó. Arad, Mehedinianu-utca 35. Ludvig-tanya. (2971)

Magas áron éincsövet vesz Holló, Arad, Baron Vasile Pop-utca 8. (2972)

Ünnyét szőlőt Paradicsomot SZALLIT
Rossi Ferdinánd, Arad
Strada Octavian Goga 1. Tel. 13-54

HATSHEK ÜGYNÖKSÉG
Arad, Carol körút 17 (v. 46.) Tel. 16-95.
ÁRAK EZREKBEK!

Házak: 25.000: főtéri üzletes 14.000: belv. jó lakásosztással, cca 3% jöv. — 12.000: átvárház, 6 tkv. tétel, cca 4,5% bruttó. — 7.000: belv. bérház komplexum. — 5.000: modern bérvilla. — 4.000: villa negyedben, 13 lakás. — 3.500: központban, üzletes sarokház. — 3.100: színházhoz közel, modern, emeletes, közepny lakások. — 3.000: II. ker. 5 lakás, fürdőszobák, 300 öj kert. — 3.000: muresp. 2 lakásos villa. — 2.500: közp. ház 2x2, 8x1 szobás compl. lakás, nagy kert. — 2.200: főterhez közel, modern 3 szobás, parkettás, 2x2 szobás, compl., kettős telek, pince. — 2.100: Saguna-nál 3 lakásos, fürdőszobákkal. — 2.000: belv. félemeletes 3x2, 6x1 lakás, nagy kert, összközművek. — 1.950: 5 szobás, szőlő és gyümölcsös kerttel. — 1.800: belv., vendéglős. — 1.700: állomásnál, 10 szobás. — 1.500: főuton sarokház. — 1.400: II. ker. 2x2, 1x1 szobás, telj. lakás, istállóval. — 1.300: megállóval, üzl. sarokház, 2 lakással. — 1.000: állomásnál új üzl. sarokház. — 800: pernevaj 3 szobás, új. — 750: 5 lakás, 360 öj kert. — 420: belv. 2 szobás. — 330: 3 lakásos, telekárban. — **FÉLDEK: 16.000:** timismegyei 300 k. h. 1,3 tanyával. — 10.000: bánáti birtok, új épületek modern felsz. — 7.400: Timisoara-nál közel 160 k. h. I. a. — 4.000: aradmegyei 90 k. h. — 2.500: Aradon, befelek 16 k. h. tanyával. — 1.600: lugoji 96 k. h. szántó. **SZŐLŐK: 4.500:** 11 k. h., 8 szoba, villa és felsz. — 2.000: paulisi 4 k. h., ház, kolna és felszerelés.

Ne törje a fejét, hogy mit főzzön, hozassa fölünk az ebédjét. „Jobb, mint otthon”
Háziasan készített kitünő ételek
Egy adag: 3 féle étel csak 70 lei
Arad, Eminescu-utca 6 sz., I. emelet 8. ajtó
Udvári lépcső — Görögkatolikus-palota
Tegyen c-ak egy kísérletet, mindig fölünk fog étkezni!!

Matomkövek és erdei svájci malomszita-selymek
nagy választékban kaphatók
„ARTEC” R. T.-nál, tel. 31-49
Timisoara IV. Str. I. C. Brătianu 13/a

Fűrészpör és gyaluforgács eladó. I. Faur, Timisoara-Temesvár, IV., Brătianu-utca 37. szám. (2124)

Női bielt. jó állapotban, jó gumival megvételre keresek. Cím: Timisoara-Temesvár, IV., Ion Ghica-utca 1. I. em. 9. szám. (2136)

Eladó kerti garnitúra, komplett mosógépes szobakészlet. Arad, Alexandru-utca 6. em. 5. (2978)

Bánati birtok
300 k. h. I. a szántó, kastély, sok épület, élő és holt rund. instr. Cfr. állomásnál. Lei 16.000.000.
HATSHEK ÜGYNÖKSÉG, Arad,
Carol körút 17, telefon 16—95.

Eladó egy modern Lengyel-féle őr-szóra, kepek, brokatfüggönyök, d. e. 10—12-ig, d. u. 2—6-ig megtekinthető. Arad, Bul. Dragalina 14. I. 5. (2984)

Modern fehér francia hálószoba és egy perzsaszővőszék eladó. Micalaça-Nou-Ujmikelaka, Maximilian-utca 10. (2972)

Új díj furniros kombinált szoba eladó. Arad, telefon 14-65. (2974)

Modern háló és konyhabutor helyszüke miatt sürgősen eladó. Arad, Saguna-utca 153. szám. (2975)

Pianino, nagyon szép, fekete, eladó. Arad, Rahovei-utca 188, Forró Zoltán. (2979)

Ghirocon, a főuton, vilház, szőlővel és beépített üveghordókkal eladó. Cím: Ghiroco-Gyorek, Soseu Nationala 58, 17-es megálló. (2978)

Sztorfüggöny, kézimunka, vadonatúj, dunahuzat, len papagapedo, fekete finom női kabát, háromrészes matrac, 12-személyes új damasztrosz szőnyv-tákkal eladó. Timisoara-Temesvár, II., Titu Majorescu-utca 18. szám. ajtó 8. (2131)

Székény-koffert, közepnagyságot, Vulcan-t, megvételre keresek. Cimeket „Közepnagyság” jellegre a Timisoara-temesvári kiadóba kérek. (2130)

Az afrikai harctéren angol páncélkocsi személyzete megadja magát.

Beraktározásra elfogadok több szobabutort. Cím: Timisoara-Temesvár, III., Sft. Pavel-tér 9. szám (Gloria-u ca végén). (2111)

Ma, szombaton diszkrét vacsora, vargabéjessel. Elit kerthelyiségben, Arad, (volt Ioan Calvin-utca). (2975)

Új építkezést és átalakítást olesón vállal Majer Stefan építővállalkozó. Arad Numa Pompiliu-utca 54. (2971)

O k t a t á s

Pótvizsgára franciából, németből biztos sikerrel előkészíttek. Érdeklődni 12—4-ig, Arad, Eminescu-utca 35. I. emelet. (2944)

Népművészeti, felsőruha, fehérnemű, varró, szabásati, rajz, művirág, szövészet, kesztyű, játék, aranyhímzés, bőrmunka, orsoscipke, stb. stb. tanfolyam kezdődik. Somoray Juliá munkatanítónő, Timisoara-Temesvár, IV., Brătianu-utca 12. szám, udvarban. (1633)

Ézép akar lenni?
Használjon **KULKA-féle** illómatlkrém, illómatl-teszappant és illómatl-puder, három színben, kapható kizárólag

Városi gyógyszerárban
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében
Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Ai oca! róm. kath. egyházközség
No 163/1942

Hirdetmény
A Lipova-lippai római katolikus egyházközség előljáró ága ezennel közhírré teszi, hogy mivel a temetőben gen sok sír nagyon elhanyagolt állapotban van s mivel ez annak a jele, hogy a hozzátartozók elhaltak, az elhanyagolt síremlékeket értékesíti. Ha valaki az alatt köztendő síremlékek halottnak családtagjai közül még s éle ben lenne, felzólthatik, hogy a síremlékek felhasználásá ak jogát Martin Károly egyházközségzárnok (lakása, Dorobantilor-utca 330 c.) vagy előszóval, vagy írásban ezévi augusztus hó 15-ig biztosítsa. Ellenkezé esetben ezen jog az egyházközségzárnokba megy át.
A szoban levő síremlékek a következők: Karácsonyi Leonora Heinrich Erzsébet Schlick János. Langer József, Moise Erzsébet. Dreszl Matild. Mandik Mihály, Zsutty Károly Dorner Erzsébet, Putnik Katharina, Rieger Rozália, Posuth Imre, Schaschak Katharina, Schäftera Zsuzsána, Puffner János, Matzek Anna. Schäffer Antal, Mandics István. Farkas Julian, Schil-Sehang Miklós. Davidek János. Rezátz Karolina, Heinrich Karl, Helfer (Heffler) Ferenc, Wrattny Anna, Kohlmann József, Jozsz István, Dorobant József, Knoll János és Kristóf Karl.

Lipova-Lippa 1942 évi július hó 15
Elnök:
Siebig Frigyes plébános
Pénztárnok: **Martin Károly**

Tactós hullám
a legújabb módszer szerint olajjal főzve
WALTRICH
fodrász Timisoara
II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok, 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::

H I R D E S S E N
a DELE HIRLAPBAN
Tiparitá la 14 August 1942